

SETMANA SANTA 1995
PROCESSÓ DELS "SANTS MISTERIS"

Vuitena Memòria
CAMPRODON

Programa d'actes de la Setmana Santa 1995

Divendres, 7 d'abril a les 10 de la nit: *Reunió de tots els càrrecs de Comandament del Maniple, Centurió, Optió i Mestre de Banda per rebre les instruccions de sortida de Diumenge de Rams, Dijous i Divendres Sant.*

Diumenge de Rams, 9 d'abril

A les 4 de la tarda: *Concentració de tots els Manaies, Armats etc... a les Escoles Dr. Robert (Pça. Sta. Maria).*

A les 5 de la tarda i degudament uniformats, *sortida dels diferents Maniples per desfilars pels carrers de la nostra Vila. La sortida dels Maniples, es farà de dintre del Monestir de St. Pere, i baixaran per les escales de pedra.*

Concentració de tots els Maniples a la Plaça d'Espanya on farem lliurament de diferents "corbates" als signes dels Maniples de cada població assistent.

A les 8 de la tarda, aproximadament, *sopar de germanor al pavelló d'esports de Camprodon. Lliurament d'obsequis, diferents parlaments i final de festa.*

Dimecres, 12 d'abril a les 10 de la nit: *Reunió al Local Social de tots els Arrengladors i Pertxoners, així com els Caps de cada Pas, per rebre les consignes de sortida del Divendres Sant.*

Dijous, 13 d'abril a les 8 de la nit: *Concentració de tot el Maniple, degudament uniformat, per passar revista de material al Monestir*

de Sant Pere.

A les 8.30 del vespre: *Desfilada pels carrers fins a la Plaça d'Espanya, on farem els honors davant la Casa de la Vila. Interpretació de Retreta.*

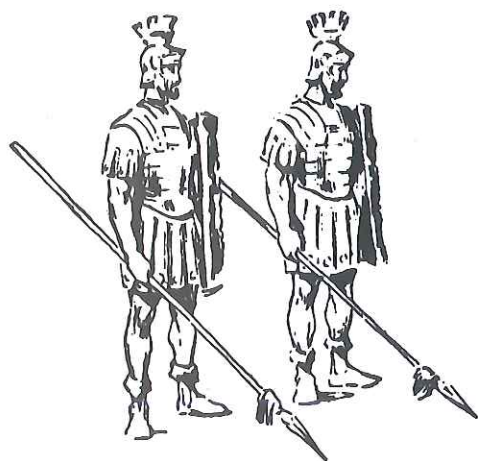
A continuació, desfilada fins al domicili del Pendonista d'Honor, on li farem el lliurament del Pendó de Sant Víctor.

Divendres Sant, 14 d'abril: a les 8 del matí: *concentració davant de l'església del Carme per fer la sortida del Via Crucis pels diferents carrers del poble. Una vegada acabat el Via Crucis, esmorzar de bunyols, coca i xocolata al lloc que designarà la Junta.*

A les 8 del vespre: *Concentració de tots els Soldats Romans al Monestir, per passar revista del material.*

A les 8.30 del vespre: *Sortida en marxa ràpida vers la plaça d'Espanya per fer el lliurament al Centurió del Maniple del Banderí de Comandament, així com per recollir els Decurions i el Pendó del Maniple en el domicili del Pendonista d'Honor.*

A les 9 del vespre: *Una vegada formats a les escales del Monestir, començament de la Processó dels Sants Misteris.*

Visquem amb goig aquestes jornades, i amb l'esperit serè, amb l'austeritat i serietat que ens han distingit sempre, anem a acompanyar la PROCESSÓ DELS SANTS MISTERIS el Divendres Sant.

LA JUNTA DE LA PROCESSÓ

Edita:

Associació dels Sants Misteris

Col.laboren:

Ajuntament de Camprodon

Consell Comarcal del Ripollès

Diputació de Girona

Mancomunitat de la Vall de Camprodon

Fotografia:

Josep Coma

Tiratge d'aquesta edició:

4.000 exemplars

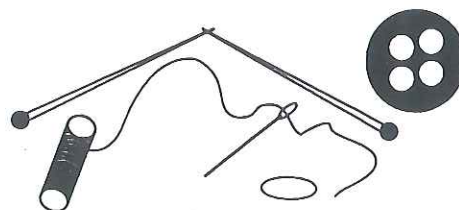
Impremta i maquetació:

Camprodit Arts Gràfiques - Camprodon

Dipòsit Legal:

GI-550-95

MERCERIA CASAS

M. CARMEN CASAS

Josep Morer, 8

Tel. 74 01 38

17867 CAMPRODON

Salutació

La Processó dels Sants Misteris, està vivint una nova temporada veritablement diferent a les anteriors. Crèiem que ja estava tot fet, però no, encara hi ha gent que té molt a dir dintre de la nostra Processó.

Cal destacar la reacció d'una colla de vilatants, de tot un barri, que és valerosa, imprescindible i responsable i que han contribuït a ampliar la nostra Processó amb la compra d'un nou "Pas". És per a nosaltres motiu d'orgull encoratjador en comprovar com, després de vuit anys, encara mantenim viu l'esperit d'un fet cada vegada més singular, davant d'unes circumstàncies econòmiques i socials no tan favorables com en anys precedents. Vagi des d'aquestes pàgines la nostra més profunda felicitació per a tots els components del nou "Pas", que no és altre que "LA PIETAT".

Per altra part, la Junta de la Processó va desenvolupant les seves funcions envers tots els actes de Setmana Santa, petits canvis, crítiques, etc... que es traduiran sens dubte en una major eficàcia en la gestió i per què no, en la realització de la Processó dels Sants Misteris.

Tenim la vostra confiança dipositada en tots nosaltres i els temps que ens toca viure suposen un repte estimulant per fer de la Processó un acte més professional, religiós i tradicional. Paràmetres que configuren la fórmula idònia per sentir-se orgullós del saber fer de tot un poble. Gràcies a tots per la vostra participació.

A tots vosaltres, amics en nom de la Junta de la Processó dels Sants Misteris, us desitjo tota mena d'èxits.

Us saludo ben cordialment.

Per la Junta:

Josep Claret i Gratacós

CAMPROLIT

IMPREMTA - DISSENY GRÀFIC - PUBLICITAT

C/ Bastiments s.n. - Tel. i Fax: (972) 74 13 54 - 17867 CAMPRODON

HOSTAL - RESTAURANT

Els Avets

PLATS TÍPICS - Habitacions amb bany i calefacció

Crta. de Molló, 3
Telèfon: (972) 74 00 71
CAMPRODON

PELLETERIA - BOUTIQUE

FE GARCIA

Dissenys i Confecció pròpia

Models exclusius

València, 29
CAMPRODON

Tels. 74 07 76 - 74 06 96

PEIXETERIA

Carme

Peix fresc, congelat i salat
SERVEI A DOMICILI

Ferrer Bàrbara, 15 Baixos 17867 CAMPRODON
Tel. 74 10 84 (Girona)

Sugaderia
monestir

Montse Nogué i Bonamaison

C/ Monestir, 28 - Tel. 13 01 40
17867 CAMPRODON

PERRUQUERIA HOME - DONA

Detalls ✂

complements
bijuteria
regals

MAQUILLATGES - MANICURES

TRACTAMENTS - CAPIL·LARS

Plaça Santa Maria, 7 - Tel. (972) 74 13 40 - 17867 CAMPRODON

Antiga CASA SALLA
Fundada l'any 1818

CAMPRODON

SALAnyolis®

Són tan bons!!!

* ASSORTIT
D'EXQUISITATS *

C/ València, 13 - Tel. 74 01 14 - 17867 CAMPRODON

Les obres de la parròquia

S'ha fet realitat un dels projectes que l'any passat eren prioritaris a la parròquia, és a dir, la construcció dels nous bancs. Podem gaudir de bancs sòlids i ben realitzats amb una fusta molt noble en dos terços de la capacitat total de l'església. La resta fins a totalitzar-los es farà en una segona etapa, si bé no té tanta urgència degut a que s'han pogut eliminar tots els trencats i en mal estat.

Cal donar les gràcies als vilatans que amb les seves donacions han fet que els bancs ja estiguin pràcticament pagats. Als arxius parroquials queda constància de les seves aportacions.

A la capella dels Dolors, es continua la tasca d'acondiçar-la. El propòsit és poder-hi celebrar Missa de forma alternada amb l'església gran. Així, en les celebracions diàries es podria utilitzar com a recinte més reduït.

En aquest sentit, s'ha millorat el camerí. S'ha localitzat una fornícula tapiada des dels anys 40 i en la que es vol exposar la Veracreu. L'escala de pujada al camerí s'ha renovat totalment amb un nou esglaonat de marbre. També s'ha col·locat un vidre davant de la imatge.

Queden treballs per a continuar; els més importants seran sens dubte acabar la il·luminació i la pintura de la totalitat de la Capella, l'escala i el camerí.

A l'església del Carme es fan de forma continuada millores per part dels veïns.

Aquest any, s'ha efectuat la reparació del teulat d'una capella lateral que tenia problemes de solidesa degut a les goteres persistents, reparació de canalons i baixants de recollida d'aigües i obertura d'una nova finestreta lateral amb el que s'ha millorat una mica més la il·luminació natural de l'interior. Encara queden, no obstant, alguns finestrals dels més alts que resten tapiats. Caldria obrir-los i col·locar-hi vitralls.

Actualment s'està procedint a la construcció d'un basament a la primera capella lateral dreta per col·locar-hi de forma estable la imatge

de la nova Confraria. Aquesta imatge, que es veurà per primera vegada a la Processó d'enguany, és una Pietat i està dintre la mateixa línia de qualitat artística que la resta dels passos de Setmana Santa. Aquests treballs portats a bon terme pels entusiastes components de la Confraria continuaran amb la reparació de paraments i el pintat de la pròpia Capella.

També ha nascut un projecte per a la realització d'una pintura de grans dimensions situada en l'absis de l'església parroquial de Santa Maria, que representa una ascensió, i que constitueix un complement que formaria una unitat amb l'actual imatge de SANTA MARIA.

La pintura, ocuparia part de tres de les cinc cares de l'absis. El cos central estaria immediatament a sota de la imatge esmentada de Santa Maria, obra de Frederic Marés.

La lectura de la composició pictòrica, s'inicia a la part més baixa, que és també més ampla que la superior. Aquesta part està ocupada per figures geomètriques punxants i torturades que representen els problemes i les angoixes d'aquesta vida, així com les esferes que representen el món tancat de cada un de nosaltres. Els colors foscos dominen aquesta part de la composició.

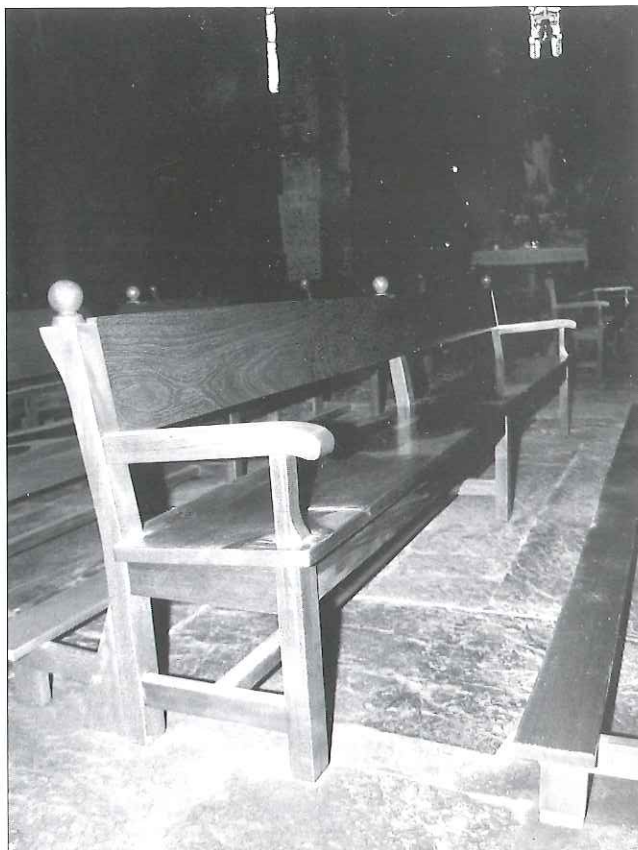
Sobre aquest basament, neix una part més elevada, amb colors clars i nets, més vius, amb figures d'àngels que evolucionen cap a una claror

superior molt intensa, és a dir, cap a la veritable vida i la llum eterna.

En una altra lectura purament estilística es contempla també el pas des d'una abstracció de la part inferior a una figuració a la part superior, sempre dintre d'una concepció geomètrica característica de l'autor.

L'autor, en Manel Surroca, nascut a Camprodon l'any 1917, és pintor reconegut i apreciat que ha realitzat obres d'àmplies dimensions com el quadre representant la vila de Camprodon i la llegenda dels Tres Peregrins del poeta Joan Maria Guasch, i moltes altres fora de la nostra Vila. En escultura fou deixeble de Frederic Marés amb qui va col·laborar precisament en la imatge esmentada de Santa Maria

de l'Església Parroquial. Fou professor de Belles Arts a Barcelona i té obra pictòrica a importants col·leccions particulars.

La pintura aniria muntada sobre uns taulers de conglomerat de fusta prensada tipus DM, amb un lleuger entramat metàl·lic que el separarien dels carreus del mur de l'absis. No es produiria doncs cap alteració dels elements arquitectònics de l'església.

Caldria estudiar amb cura la il·luminació del nou conjunt, així com les interferències que es produirien entre la nova pintura i la corona sobre l'altar major.

**PER LA JUNTA D'OBRES DE LA PARRÒQUIA DE CAMPRODON:
FERRAN VILA i BARCELÓ**

construccions
FREIXENET-CAMPRODON, S. L.

TEL. (972) 74 09 61
Fax 13 01 94

C. Bastiments, 7
17867 CAMPRODON

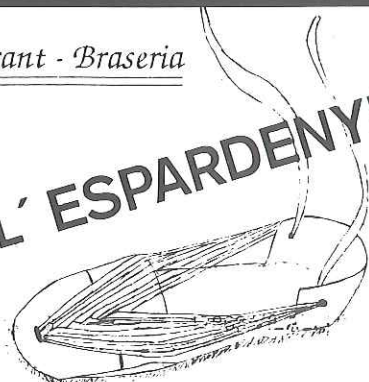
**BAR CASAL
CAMPRODONÍ**

Pça. Dr. Robert, 1
17867 CAMPRODON

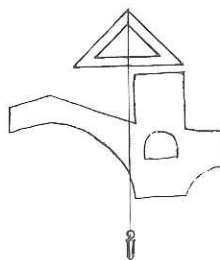
Tel. (972) 74 02 86

Restaurant - Braseria

CA L' ESPARDENYER

C. Major, 3 -17869 VILALLONGA DE TER
Tel. 13 02 34

**CONSTRUCCIONS
TRIADÚ
SUÑER S.L.**

C. Bastiments, 3 Apartat Correus 47
Tel. i Fax (972) 74 10 33
17867 CAMPRODON

La "nova evangelització, a què ens crida Joan Pau II, no és, ni de bon tros, una situació d'emergència, sinó la forma habitual de l'Església de saber-se i d'existir. No seria com cal, si no fos evangelitzadora.

Evangelitzadora ho fou els tres primers segles, i de la fi del segle V fins al VII, amb els pobles de l'Europa central i els països nòrdics. En el renaixement carolingi (s. VIII), en el filosòfic (s. XI), en l'individualista (s. XVI) en la revolució industrial (s. XIX i XX). La nostra religió és d'encarnació. L'Església s'ha d'encarnar en cada cultura d'una forma anàloga a com el verb s'encarna en la humanitat. Sense deixar de ser sal i llum. Sense deixar de ser el missatge de Crist.

En els períodes de canvis culturals, els grans ressorts de la pastoral són els esforços dels homes i les dones d'Església per apropar les masses a Déu i per purificar la imatge de Déu, de qualsevol condicionament que la desfiguri. Amb fidelitat a la veritat, a la llum de l'Esperit, el missatge etern de Déu.

En la situació conjuntural actual cal començar l'evangelització d'Europa de nou perquè les situacions són noves, perquè l'ateisme s'ha estès i fins en els llocs on la presència de l'Església encara és viva, el nombre de fidels que practica és minoritari...

Vivim el desafiament de construir un nou ordre. La novetat de la Paraula de Déu, que els cristians han de testimoniar, ha de ser el gran anunci alliberador per als homes i dones d'Europa.

Els camins de la nova evangelització són molts: Les Parròquies continuen essent instruments fonamentals. La nova pastoral i les associacions, la multiplicació de grups de cristians laics que cultiven la vida cristiana. El nostre poble està integrat per persones diferents. L'Església arrelada a Catalunya cal que serveixi el nostre poble mitjançant el projecte comú de l'evangelització.

En la primera etapa del Concili, cinc grups de Camprodon van treballar els quatre temes. Felicitem cordialment a tots per la feina feta, manifestant un gran sentit de responsabilitat, manifestant clarament tendències i ampliant propostes.

Per raó de ser, els homes sociables per naturalesa han de conviure. Cada u ha d'aportar la seva col.laboració. Els laics han d'assumir com a tasca pròpia la renovació de l'ordre temporal i a ells pertany, per pròpia iniciativa i sense esperar

passivament consignes i directrius, impregnar d'esperit cristià la mentalitat i els costums, les lleis i les estructures pròpies.

La tradició religiosa de Camprodon es manifesta a través de la multitud d'una varietat de devocions que els catòlics han professat en el curs dels temps. Devocions sorgides i motivades per capelles, confraries i altres pies associacions: Sant Antoni, El Remei, Ntra. Senyora del Carme, El Roure, Sant Patllari, els Dolors, la Puríssima Sang... És important que sapiguem apreciar les actituds de tants homes i dones fills de Déu de Camprodon.

La nostra Processó dels "Sants Misteris" mereix estima i respecte, perquè és quelcom viu i palpitant. Això ens porta a reviure en aquest novè any l'expressió de fe més important de la Vall de Camprodon. Record viu de la nostra història. Voldríem saber transmetre a les noves generacions tot el que signifiquen unes imatges, uns records i unes energies morals importants per al futur dels nostres pobles.

Gràcies per la confiança i la col.laboració de tots.

Mn. Joan Soler i Martin

FLECA / BRIOIXERIA

CABANACH

*PA ARTESÀ,
CUIT AMB LLENYA*

*Carrer València, 49 - tel. 74 01 23
CAMPRODON*

**SUPERMERCAT
ROTA**

C/ València, 12 - CAMPRODON - Tel. 74 00 43

Perals

Tejidos y Colchonería

València 6

CAMPRODON

Tel. 74 00 81

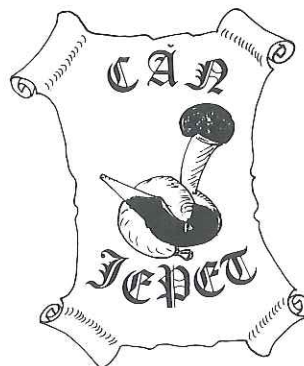
GA

GESTORIA BASSOLS

C/ València, 52 baixos - Tel. 74 10 86
17867 CAMPRODON

Tel. 72 01 42

SANT JOAN DE LES ABADESSES

Cuina Casolana

Tel. (972) 13 61 04

fax: (972) 13 60 90

SETCASES

MONTURIOL

DESPATX: Carrer València, 47 - Telèfon; (972) 74 04 62
17867 CAMPRODON (Girona)

**Puntuació de sortida de
soldats romans**

Nom	anys	dijous	V.Crucis	extra	processó	puntuació
COMANDAMENT						
1. Eduard Molas	8	7	8	2	8	25
2. Joan Costeja	8	7	8	2	8	25
3. Francesc Carola	8	7	4	2	8	21
4. Jordi Marcer	4	4	4	1	4	13
5. J.A. Pons	8	1	-	2	8	11

SECCIÓ TROPA

1. Josep Puigmal	8	7	8	2	8	25
2. Xavier Pujol	8	7	8	2	8	25
3. Francesc Pagès	8	7	8	2	8	25
4. Pau Vilarrasa	8	7	8	2	8	25
5. Josep Feliu	8	7	8	2	8	25
6. Marc Salinas	8	7	8	2	8	25
7. Pere Molas	8	7	8	2	8	25
8. Josep Pastoret	8	7	8	2	8	25
9. Jordi Riera	8	7	8	2	8	25
10. Joan Garcia	8	7	8	2	8	25
11. Joan Pairó	8	7	8	2	8	25
12. Josep Colomer	8	7	8	2	8	25
13. Pere Quer	8	7	8	2	8	25
14. Gabriel Solà	8	7	8	2	8	25
15. Xavier Planesas	8	7	8	2	7	24
16. Xavier Claret	8	7	7	2	8	24
17. David Megias	8	7	6	2	8	23
18. J. Colomer D.	7	7	7	2	7	23
19. Pere Isern	7	7	7	2	7	23
20. Joan Corbella	7	7	6	2	7	22
21. J.M. Corbella	7	6	6	2	7	21
22. Toni Jordà	8	6	7	1	7	21
23. Martí Pastoret	7	5	7	2	7	21
24. Jordi Soto	6	6	6	2	6	20
25. Joaquim Caroz	6	6	6	2	6	20
26. Esteve Farrés	6	6	6	1	6	19
27. Isidre Fortuny	6	6	6	1	6	19
28. Jesús Vilarrasa	5	5	5	2	5	17
29. Fer. Cifuentes	5	5	4	2	5	16
30. Eduard Sala	5	5	5	1	5	16
31. Moisès Dorca	5	5	5	1	5	16
32. Xavier Moret	5	5	5	1	5	16
33. Jaume vila	5	5	4	1	5	15
34. Gerard Miró	4	4	4	2	4	14
35. Xavier Solà	2	2	2	-	2	6
36. Rafael Carrillo	2	2	2	-	2	6
37. Albert Serra	1	-	-	-	1	1

**Puntuació de sortida de
soldats banda**

Nom	anys	dijous	V.Crucis	extra	processó	puntuació
1. Miquel Brossa	8	7	8	2	8	25
2. Manel Soler	8	7	8	2	8	25
3. Miquel Claret	8	7	8	2	8	25
4. Josep Prades	8	7	8	2	8	25
5. Jaume Puigmal	8	7	8	2	8	25
6. Josep Claret	8	7	8	2	8	25
7. Alex Cuadrado	8	7	7	2	8	24
8. Marc Geli	8	6	8	2	8	24
9. Miquel Bertran	8	7	7	2	7	23
10. Sergi Pagès	8	7	7	2	7	23
11. Pere Busquets	8	7	5	2	8	22
12. Francesc Coma	8	7	6	2	7	22
13. Marc Molas	6	6	6	2	6	20
14. Tomàs Samblàs	6	6	6	2	6	20
15. Josep M. Costa	6	6	6	2	5	19
16. Jordi Serrano	8	7	-	2	8	17
17. Àlex Santoro	5	5	5	2	5	17
18. Pere Serra	4	4	4	1	4	13
19. Enric Mateu	4	4	4	1	4	13
20. Carles Hurtós	4	4	4	1	4	13
21. Jordi Prades	4	4	4	1	4	13
22. Isidre Santoro	4	4	3	1	4	12
23. Pere Descamps	3	3	3	1	3	10
24. Francesc Vila	3	3	3	1	3	10
25. Francesc Hernández	3	3	3	1	3	10
26. Jordi Hernández	2	2	2	-	2	6
27. Joan Escola	2	2	-	-	2	4
28. Jaume Hurtós	1	1	1	-	1	3
29. Albert Dueñas	1	1	1	-	1	3
30. Feliu Coma	1	1	1	-	1	3
31. Sergi Mesas	1	1	-	-	1	2

Mestre de música: Climent Juncà

*Confiteria
Pâtisserie*
PUJOL

C/ València, 1
Tel. 74 01 22
17867 CAMPRODON

camprodon - llanars

LA NIT JOVE!

AUTOMUNTATGES
JORDI

VEHICLES - ACCESSORIS - PNEUMÀTICS - OLIS

Crta de Sant Joan, 14 - Tel. (972) 74 10 49
17867 CAMPRODON

FÀBRICA DE
SOMIERS I
MATALASSOS

Fàbrica:

Crta de Sant Joan, 18 - Tel. (972) 74 03 22
Apartat de Correus: 26 - Fax: (972) 74 03 22
17867 CAMPRODON

Dipòsit a Olot : (Girona) - Tel. (972) 26 19 10

Av. Venèçuela, s.n.

Av. Perú, s.n.

Fontanella, 22

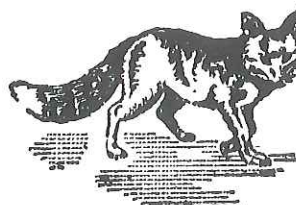

C. Ventura
Consultors

Laboral
Fiscal
Comptable

Cristina Ventura i Carpintero
Economista

Carrer Freixenet, 6, baixos
Telèfon 13 03 08
CAMPRODON

sports
RENARD

Carrer València, 50
Tel. 74 03 13

17867 CAMPRODON
(Girona)

GRANJA VILANOVA

LLET - NATA - MANTEGA - MATÓ
Queviures

C/ Catalunya, 3
Tel. (972) 74 05 18

17867 CAMPRODON
(Girona)

EXCAVACIONS
I OBRES

Josep Colomer

Plaça La Fia, 3
Tel. 74 05 00
17867 CAMPRODON

Matar Jueus

El Dissabte de Glòria, a les deu del matí, tornaven a tocar, alegres, sorolloses, deslligades, les campanes de l'església de Santa Maria de Camprodon. Poc després, la mainada del poble sortia a cantar les Caramelles, amb els cistells a punt per a rebre els donatius. Jesucrist havia ressuscitat. Els dies de dol, de fosc, de cera regalimant en els espais foscos i una mica tenebrosos del Temple, s'allunyaven. Fins a l'any que ve. Se n'anava també la por a les formigues, que, deien, entrarien a casa si hom escombrava durant aquell temps de dolor. I es tornava a escombrar, i es preparava el dinar de Pasqua; i ja es podia cantar, per celebrar la Vida i, amb ella, el floriment de la Primavera.

Abans que les campanes repiquessin, a la sortida de la missa del matí, els nens de Camprodon "mataven jueus". Armats de bastons, garrots, malls, martells, matraques o qualsevol estri que els pogués ser útil, picaven tan fort com podien el sòl de l'església. Sovint fins i tot rebien els bancs, les portes i, a vegades, algun confessorari. Els seus crits de guerra eren "mateu-los a tots!, ja n'he mort un altre!, compte, que aquell s'escapa!, hem mort els jueus!. Feien molt de soroll, reien molt, i s'ho passaven molt bé.

L'escenari de la "matança" va ser, cap als anys 50, al bell mig del carrer València: l'Antonio de cal Diputat,

aquell matí treia, expressament, una biga grossa, ferma i gruixuda, de ferro, que col·locava a la voravia. La mainada s'hi feia amb totes les seves forces, cop per aquí cop per allà, fins que no quedava cap "jueu" viu.

El pas dels anys va acabar amb les "morts de jueus" i també amb les Caramelles. Els cants s'han recuperat actualment, però "matar jueus" ha quedat com un record d'infantesa de molts caprodonins.

Així com a Camprodon, també mataven jueus, el Dissabte de Glòria, els infants d'altres pobles de la Vall; a Vilallonga de Ter ho feien al portal de l'església, o a les encluses que hi portaven en Pitu i l'Esteve de cal Ferrer. És un fet curiós que, a la Vall "matar jueus" es fes el Dissabte. A altres llocs, a Girona, per exemple, es feia o bé el Dijous o el Divendres Sant, després de l'anomenat "Ofici de Tenebres", al capvespre. Per això, de l'acte, se'n deia també "matar jueus a l'hora dels fassos" o "fer els fassos" (un fas era el res rimat que es deia després dels responsoris de Tenebres o del "Miserere"). A l'illa de Mallorca, en canvi, els nens "peguen amb vergues, garrots o fassos per ses portes, caixes i cadires, crida i crida: -Aranyetes, sortiu, que el Bon Jesús ja és viu!"

"Matar jueus" servia, doncs, per a recordar dues grans fites de la nostra història sagrada: la mort de Crist per culpa dels jueus traïdors, que havien

de pagar el seu crim, i el miracle de la Resurrecció, al crit de "Jesús és viu". Una cançoneta popular fa ben evident la intenció d'aquells vailets que aprofitaven l'ocasió per a divertir-se i per allunyar-se una mica de la imposada i feixuga tenebrositat de la santa setmana; diu així: "Plou, plou, plou, Montserrat/ Una llebre va pel prat/ aigua de pluja, aigua de neu/ garrotades pels jueus!". La cançoneta és, en aparença, ben innocent. Tant com ho eren les intencions dels nens que mataven jueus a cops de bastó, fos Dijous, o Divendres, o Dissabte Sant. El que ja no era tan innocent era l'origen històric del costum.

A moltes viles i ciutats de la Catalunya medieval hi vivia gent de religió jueva, comunitats organitzades, sovint riques i florents, amb un nivell cultural elevat. Malgrat que coexistien de manera més o menys pacífica amb els cristians, els jueus sempre es trobaven en una situació de marginalitat. La tolerància no fou mai un fet real, i els jueus eren acceptats com un mal menor, però mai no es va donar una integració total d'aquells grups religiosos minoritaris dins el gran grup dominant del cristianisme. Els reis protegien els jueus i els concedien favors i privilegis, però també dictaven lleis que els reprimien, prohibicions que els marginaven i ordres que els humiliaven: els jueus havien de viure en barris separats, no podien exercir de funcionaris ni de

BERNAT LAPEDRA GELÍS

FÀBRICA D'EMBOTITS I PERNILS
ESPECIALMENT EN FIAMBRES

C/ Guàrdia, 10 - Tel. (972) 74 70 06 - fax: (972) 74 72 88
17864 SANT PAU DE SEGÚRIES (Girona)

AUTO-ESCUELA CAMPRODON-44

C/ València, nº 50 - Tel. 74 11 34 - 74 08 69
17867 CAMPRODON

metges, havien de cosir-se a la capa una rodella de color vermell, com a símbol o marca distintiva quan anaven pel carrer. La situació, tan paradoxal, era deguda a la mentalitat pròpia de l'època i, sovint, a la pressió popular. Si bé fins al segle XIII els jueus varen poder viure força tranquil·lament a Catalunya, a partir dels anys finals de la centúria, i sobretot ja al llarg del segle XIV, els atacs contra els que seguien la llei de Moisès es varen anar fent més greus, més continuats, i més aferrissats.

Els dies de Setmana Santa eren, precisament, els més perillosos per als jueus. Eren dies d'exaltació religiosa, i l'odi popular, molt sovint originat per les males condicions en què vivia la gent, esclatava contra aquells que, per tradició, eren considerats els "assassins de Crist". Ells eren el "cap turc" contra el qual reaccionava el poble, fart de guerres, de pestes, de fams i de tragèdies. El

costum de maltractar els jueus per Setmana Santa era una mena de ritual folklòric, un entreteniment popular. Els jueus s'ho mereixien, per dolents, per incrèduls, per haver mort Jesucrist i per no acceptar-lo com a Messies. A Girona, per exemple, els clergues aprofitaven les estones entre les celebracions religioses per, juntament amb gent exaltada, penetrar al call, tan proper a la catedral, i malmetre i apedregar-ho tot i tothom que hi trobaven.

Contra els jueus es llançaren les acusacions més inversemblants i més aberrants: es deia que robaven una Sagrada Forma i que, precisament el Divendres Sant, feien una mena de ritual màgic, la punxaven, la feien sagnar i feien patir, de nou el Crist. Es deia també que raptaven, en aquelles dates, un infant cristià, i que li practicaven tortures terribles en una cerimònia abominable que tenia com a finalitat recrear la Passió i Mort de Nostre Senyor. Hi ha

documents, en els arxius, que parlen de processos judicials contra jueus acusats d'aquestes bestieses, de condemnes a tortura i a mort per alguna d'aquestes causes.

Aquestes qüestions podien ser la causa o, precisament, la conseqüència d'un visceral odi popular contra els jueus. Tant se val què fou primer, si l'animadversió que va crear aquells "fantasmes verbals" o si foren les acusacions que feren augmentar, més i més, la dita animadversió. El resultat eren els atacs ferotges, els robatoris, els incendis dels calls, les conversions forçades de jueus al cristianisme i les matances.

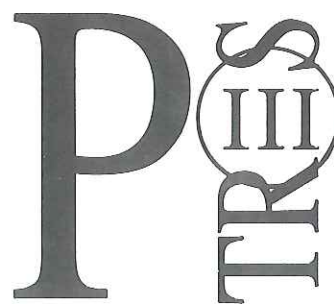
Amb el pas dels segles han canviat els costums, sortosament. De fet, des del 1492 ja no es podia matar jueus, físicament parlant, ja que després de l'Expulsió no en va quedar ni un a tot Catalunya. Aquells fets de violència física tan contundent es varen acabar, però va quedar, en la memòria col·lectiva, la intenció primera d'aquell costum, l'atac als "enemics" per excel·lència. Han hagut de canviar moltes coses, han hagut de passar moltes coses, algunes aberrants, com el genocidi perpetrat pels nazis, d'altres molt més innocents, com la pèrdua de les tradicions populars, per fer desaparèixer, de Catalunya i, lògicament de Camprodon, un costum popular que, malgrat la seva aparença infantil, en tenia ben poc, d'innocent.

Sílvia Planas i Marcé
Historiadora
(Març - 1995)

TRANSPORTS
LÍNIES REGULARS
SERVEI DISCRECIONAL

c/ Sant Joan, 11
 Telèfon 972 / 74 02 95
 CAMPRODON

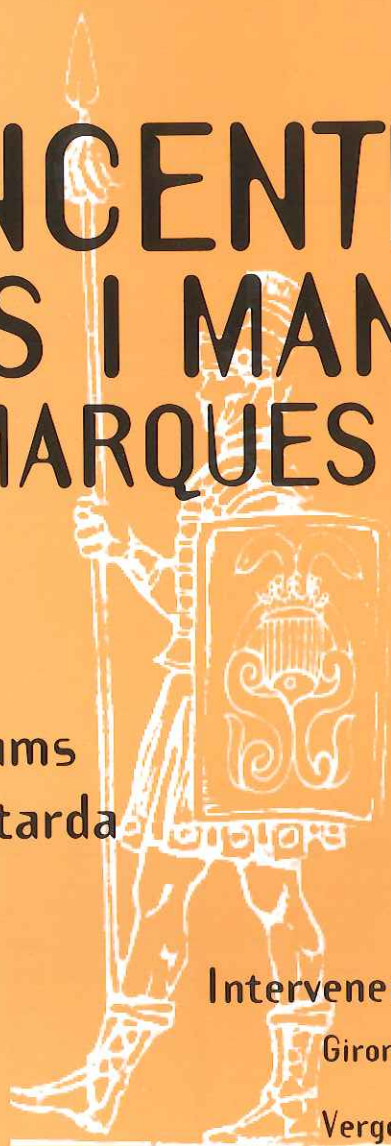

DISC-CLUB CAMPRODON

50è Aniversari
Soldats Romans
de Camprodon
1945 - 1995

CONCENTRACIÓ D'ARMATS I MANAIES DE LES COMARQUES GIRONINES

Diumenge de Rams
a les 5 de la tarda

Intervenien:

Girona

Verges

Banyoles

Sant Hilari de Sacalm

Besalú

Amer

Camprodon

Organitza:

Ajuntament de Camprodon

Col.labora:

Associació dels Sants Misteris

Patrocinen:

ROM NEGRITA
FRUITS VIROLAI
FONDA RIGÀ
AIGUA DE RIBES
GALETES PUJOL
CASANOVA GERMANS

Amb el suport de:

DIPUTACIÓ DE GIRONA
CONSELL COMARCAL DEL RIPOLLÈS
GENERALITAT DE CATALUNYA

Fàbrica de mobles

MARTÍ MAGRET

Crta. Sant Joan, 21 - Tel. (972) 74 01 81 - 74 01 48 - Fax: (972) 74 10 46
17867 CAMPRODON (Girona)

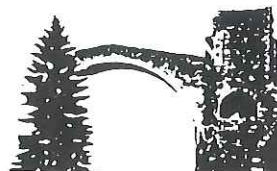
HOTEL
Guell * *

**TOTES LES HABITACIONS AMB BANY,
TELÈFON I TELEVISOR (12 canals)**

Plaça Espanya, 8
Telèfon (972) 74 00 11 - Fax: (972) 74 11 12
17867 CAMPRODON (Girona)

Hostal
LA PLACETA

**HABITACIONS
amb bany
RESTAURANT
de 9 a 11 NIT**

Plaça del Carme, 9
Telèfons. 972 - 74 08 07 - 70 15 20
17867 CAMPRODON

FUSTERIA

Barbonell, s.l.

C/ Del Mur, 7 - Tel. i Fax: (972) 74 08 38
17867 CAMPRODON (Girona)

**BAR
PABEL**

Plaça d'Espanya, 5
Tel.: (972) 74.07.51
17867 CAMPRODON (Girona)

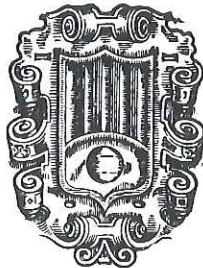

Nova direcció!

HOTEL EDELWEISS
Crta. de Sant Joan, 28
17867 CAMPRODON
Tel. (972) 74 06 14 - Fax: (972) 74 06 05

50è ANIVERSARI

1945

1995

Com a commemoració del 50è aniversari de la recuperació dels soldats romans a CAMPRODON, res millor que organitzar a la nostra Vila aquesta prometedora CONCENTRACIÓ D' ARMATS DE LES COMARQUES GIRONINES. Vagi per endavant, en nom del municipi de CAMPRODON, la felicitació a la regidora de cultura i festes, Pilar Ruart, així com a la Junta de la Processó dels Sants Misteris ja que han treballat conjuntament en la idea de dur a terme aquesta concentració desitjant-los l'èxit que tots esperem.

CAMPRODON sempre s'ha caracteritzat per l'acolliment afable i generós envers la gent que ens visita. No dubteu ni per un moment, amics, que la gent de CAMPRODON farem mans i mànigues perquè la vostra estada entre nosaltres en aquest Diumenge de Rams, sigui el més grat possible, i us pogueu endur un gran record d'aquesta CONCENTRACIÓ D' ARMATS.

Amics, gràcies per la vostra presència, ja que amb vosaltres els carrers i places de CAMPRODON s'ompliran d'aquets ambient i d'aquest espectacle, diria, que sens dubte serà aquesta Concentració.

Finalment, voldria aprofitar per donar les gràcies a les diferents institucions, empreses i gent que han anat treballant i treballant. Sense aquesta col.laboració això no seria possible.

Gràcies a tothom.

L'alcalde de Camprodon
Domingo Pairó i Morera

RÀDIO RIPOLL
90.5 FM

Música i notícies les 24 hores!

GESTIONS IMMOBILIÀRIES
REFORMES I CONSTRUCCIONS

C/ Astúries, 47, ent. 2a.
Tel. (93) 415 70 45
08012 BARCELONA

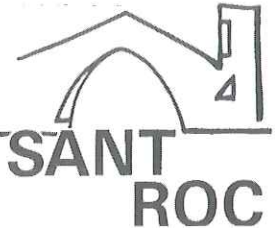
C/ Ferrer Bàrbara, 25
Tel. (972) 13 02 14
17867 CAMPRODON

AUTOMÒBILS *Busquets*

Taller: Passeig de la Muralla, 5
Exposició i vendes: Josep Morer, 7

Tel. 13 01 31
CAMPRODON

RESTAURANT

HABITACIONS, CALEFACCIÓ I BANY
Plaça del Carme, 4 i 5 - Tel. 74 01 19
17867 CAMPRODON

Perruqueria

Feliu

Sant Roc, 20 - Tel. 74 02 57
CAMPRODON

SERVEI A LA CARTA

ESPECIALITATS EN
PLATS TÍPICS
I DE CAÇA

Plaça d'Espanya, 11
CAMPRODON

Tel. 74 00 04

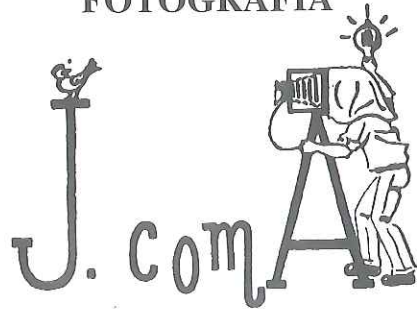
Plenceria - Punt

"Neus"

M. NEUS CORBELLA

C/ Josep Morer, 28 - Tel. 74 01 69
17867 CAMPRODON

FOTOGRAFIA

- REVELATGES EN 1 HORA
- REPORTATGES PROFESSIONALS
- FOTOCÒPIES COLOR I B/N

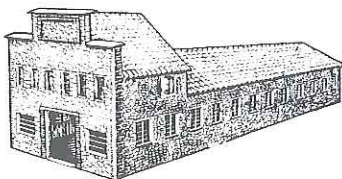
C/ Catalunya, 4
Tel. i Fax: 74 00 30
CAMPRODON

Servei Oficial

Taller Morer

FUNDAT AL 1894

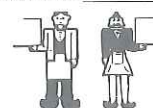
Ctra. de Sant Joan, 10
Tel. 74 00 44
Plaça d'Espanya, 4
17867 CAMPRODON

H
O
S
T
A
L

restaurant pensió

MENÚ
i
CARTA

HABITACIONS
amb
BANY

C/ JOSEP MORER, 9
Tel. 972 - 74 01 34
17867 CAMPRODON

Full parroquial del 1945

AÑO XIX.

Camprodón 11 Marzo 1945. Dom. IV. de Cuaresma

n. 179

Hoja Parroquial de Sta. María de Camprodón

Procesión de Semana Santa. Plácenos anunciar que la Junta de esta Procesión confiando en la generosidad de los fieles y en el entusiasmo que siente la Parroquia para dicha Procesión, ha acordado restablecer para este año "Els armats" o "Manaies" a cuyo fin ha encargado un hermoso proyecto de soldado romano, que en breve será expuesto al público, para que su restablecimiento sea hecho con todo decoro y perfección que nuestra Procesión exige. La Junta espera de la generosidad de todos, una limosna, que en su día pasará a recoger.

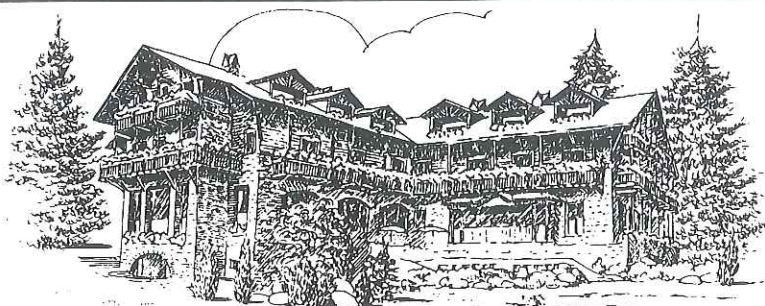
En Joan Blanch i Claret el 14 d'abril de 1927.

L' Avi "Quei" davant del sepulcre l'any 1960.

En Felicià Claret i Carrera, el dia 18 d'abril de 1930.

Tel. 74 10 13
Vall de Camprodon

LLANARS

Amb el suport de la

Caixa de Girona

ARTICLES
CLASSIFICACIÓ

SACLA CAMPRODON, S.L.

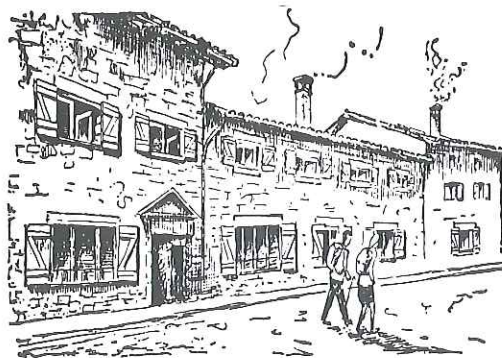
AVDA. MARISTANY, 6
17867 CAMPRODON (GIRONA)

(972) 13 00 15

CARNISSERIA

GALI

Tel. (972) 74 01 60
17867 CAMPRODON

Hostal - Restaurant **TIRANDA**

17869 SETCASES

Tel. 13 60 52

HOTEL LA COMA

Setcases---Girona

*Habitacions amb bany, telèfon i terrassa.
L'Hotel disposa de Saló Recreatiu, saló de TV amb llar
de foc, parc infantil, botxes, ping-pong, sauna, gimnàs,
solàrium i SPA*

Tels. (972) 13 60 73 - 13 60 74
Fax 13 60 73

SETCASES - GIRONA

**TALLERS
JOAN
LLONGARRIU**

**Carrer Nou, 10
Tel. (972) 74 04 84
17867 CAMPRODON**

Amer

Durant els anys de la guerra civil espanyola (1936-39) es varen cremar tots els documents que constituïen la història gràfica de la Congregació dels Dolors.

Sabem, però, que la fundació d'aquesta Congregació data de l'any 1710.

Al'any 1939, acabada la guerra civil, es torna a refer la processó dels Dolors, que esdevé cada any des de llavors.

Amb els anys es va anar perdent la tradició dels manaies fins arribar a l'any 1986 que un grup d'amics va tornar a remodelar els manaies que havien quedat molt deteriorats en el transcurs dels anys.

Es va crear una nova junta per portar la congregació i es va formar una comissió encarregada dels manaies que des de llavors fins ara, va innovant i dignificant, mica a mica degut als recursos econòmics, la tradició dels manaies a Amer.

Cada any s'ha incorporat alguna novetat que ja havia estat aplicada molts anys enrera i que s'havia perdut.

Actualment el grup d'amics que ho va agafar ha anat incorporant jovent a la processó i a l'agrupació de manaies, a fi i a efecte de crear un estímul a la joventut d'Amer per mantenir una tradició tan ferma com és la dels manaies.

xavitrans, s.l.

CAMPRODON

XAVIER PLANESAS
Apartat de Correus: 65
17867 CAMPRODON

TEL. (972) 74 71 38
(93) 439 07 38
Mòbil: 908- 83 14 01

CARNISSERIA **Colom**

ESPECIALITZATS EN
VEDELLA I XAI

Plaça dr. Robert, 20 - Tel. 74 01 58
CAMPRODON

1ª CASA
EN JAMONES
JABUGO Y
CUMBRES
CAZA Y PESCA
CASA
ESPECIALIZADA
EN
TAPAS
DE COCINA

CAMPRODON - GERONA
TELÉFONO 74 08 56

PROPIETARIOS:
PEDRO Y ROSA

Seguimos fieles a la buena cocina

La cuina de la Teo

Pollastres i conills a l'ast
Vedella a la jardinera
i allò que vulguis per encàrrec.

C/ Catalunya, 6
Tel. 74 10 32
17867 CAMPRODON (Girona)

Restaurant LA MURALLA

Especialitat en peix

C/ Catalunya, 13 - Tel. 74 09 00
CAMPRODON

HOSTAL SAYOLA

- Habitacions amb bany i calefacció
- Restaurant
- Tracte familiar

Josep Morer, 4 - Tel. 74 01 42
CAMPRODON

PEITIVI

Motels

C A M P R O D O N

Sant Roc, 1 - Tel. | Fax: 74 01 46 - CAMPRODON

BERINO

Servei de taxi
i excursions
de muntanya

☎ 74 08 67 - 74 10 57
LLANARS - CAMPRODON

AUTOSERVEI D'ALIMENTACIÓ

MARIA COLOM

Sant Roc, 6

CAMPRODON

ANGLADA

LLIBRERIA - PAPERERIA
JOGUJRES - OBJECTES D'ESCRIPTORJ

C/ València, 17 - Tel. 74 02 79
17867 CAMPRODON

TABACALERA S.A.

Expenedoria núm. 2
MARIA MORER

- Tabacs
- Premsa
- Revistes

C/ Josep Morer, 6
Tel. 74 07 08
CAMPRODON

Casanova Germans, S.A.

Crta. de Molló, 6
Tel. (972) 74 00 50
Fax: (972) 74 10 51
17867 CAMPRODON (Girona)

Disseny

Xemeneies
Complements
Recuperadors de calor
Objectes d'artesanía

Pla de Sant Ramon, s.n.
Tel. 74 09 39 - CAMPRODON

Banyoles

APUNT HISTÒRIC DELS MANAIES DE BANYOLES

Cada any, la diada del Divendres abans del Diumenge de Rams, a Banyoles, se celebra la festa de la Mare de Déu dels Dolors. Al vespre d'aquest dia surt la solemne Processó dels Dolors que acompanya les imatges de la Pietat, la del Sant Crist i la del Quart Dolor de la Corona dels Set Dolors. Aquesta processó l'encapçala el Manípul dels Manaies.

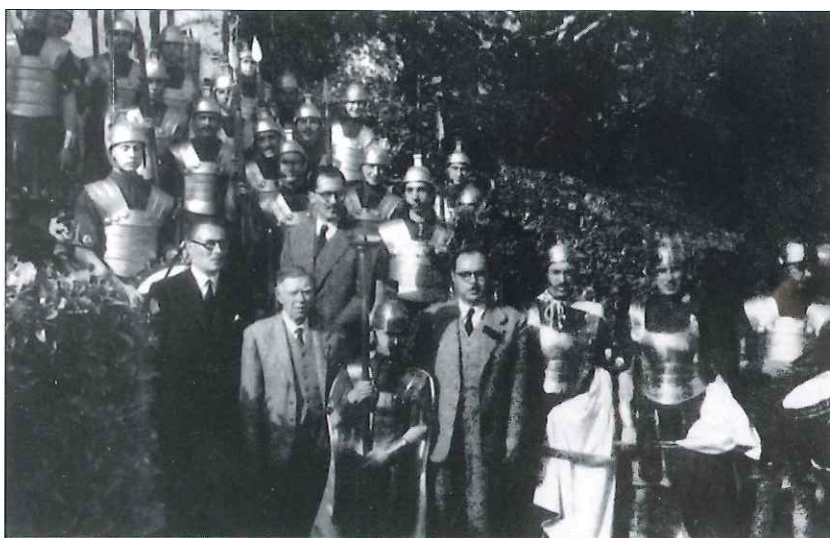
La vigília de la festa, el Manípul ja ha desfilat per la ciutat acompanyant les Juntes de la Congregació dels Dolors i del "Montepio" dels Dolors per fer el lliurament dels respectius penons als ciutadans que l'endemà els portaran a la processó. El dia de la festa, com a preludi de la processó, el manípul acompanya també els pendonistes des dels seus respectius domicilis a l'Església Parroquial on s'inicia la manifestació devota. Tot aquest moviment fa que els manaies esdevinguin un element popular que singularitza aquesta festa i contribueixin a crear el clima adient per la manifestació de pietat.

Encara no s'ha

pogut esbrinar amb certesa en quin moment es va iniciar la celebració de la Processó, ni quan va incorporar-s'hi el singular encapçalament dels manaies. Sabem, però, que la Congregació ja existia a mitjans del segle XVIII i, com molt bé apunta el cronista de Banyoles, el Sr. Anton M. Rigau, no és massa aventurat pensar que a finals d'aquell segle ja se celebrava la processó.

Pel que fa als manaies -o "armats" com també se'ls havia anomenat sabem documentalment que són anteriors a l'any 1832. S'ha trobat un document datat el dia 5 de juny de 1832 en el qual es feia un inventari de "lo que té la Congregació de N. Sra. dels Dolors de la vila de Bañolas en la Iglesia y armari del Convent dels PP Servitas" i, entre altres partides, n'hi ha una que diu: "catorze vestits dels armats". Si tenim en compte que aquest document fa una relació dels

elements que servien per al culte i que la congregació tenia dipositats en el Convent, com que es tracta de coses de nova adquisició, podem pensar que la Processó -i els "armats" que en formaven part devien

Can Licoy
RESTAURANT

Crta de Sant Joan, 5 bis
Tel. (972) 13 02 92
17867 CAMPRODON

L'ESCLOP
roqué

SABATERIES

ser ja llavors un costum arrelat.

Aquesta tradició es mantingué, amb alguna interrupció, fins l'any 1936 en què s'obrí un parèntesi que, pel que fa a la Processó, es tancà l'any 1939 en què tornà a celebrar-se. Llavors, però, i durant uns quants anys, la Processó va sortir sense el seu característic encapçalament de manaies.

L'any 1948 els dirigents de la Congregació i els del "Montepio", responsables tradicionals de la Processó, decidiren tornar a refer l'antic costum i aconseguir que la Processó dels Dolors tornés a sortir precedida dels manaies.

En l'avinentsa que a Girona s'havia organitzat un mànupul de manaies per obrir la processó del Divendres Sant que podria servir de model i pauta, s'establí contacte amb els dirigents d'aquell mànupul. El fet que la Processó a Banyoles se celebri en una diada diferent a la de Girona permetia el desplaçament d'aquell mànupul i s'arribà a un acord. Així la processó dels Dolors de l'any 1948 va ser precedida pel Mànupul de Manaies de Girona que, d'aquesta manera, es convertia en avantguarda de la represa d'una vella i estimada tradició banyolina.

Des d'aquella data una comissió formada pels Srs. Lluís Fraguell, Joan Yani, Isidre Palmada i Guillem Turró, es posà en activitat per tal d'aconseguir que la processó de l'any següent ja sortís amb la presència d'un mànupul de manaies banyolí.

Això suposà la mobilització de moltes persones i recursos ja que s'havia de refer tot el material que l'any 1936 s'havia perdut i calia cercar personal i organitzar el mànupul.

Tant pel disseny i confecció del material, com per l'estructura de la formació es va poder comptar

tothora amb l'assessorament dels dirigents del Mànupul de Girona i, particularment, amb l'entusiasta i valuosa cooperació del Sr. Joaquim Pla Dalmau.

Per cobrir les despeses que suposava l'adquisició dels vestits i de tot el material complementari, la comissió cercà aportacions i es féu una subscripció que el poble cobrí. També es comptà amb prestacions personals.

El Sr. Francesc Fraguell va encarregar-se de les gestions per a l'adquisició del material. Amb entusiasme admirable no escatimà esforços ni viatges, malgrat la seva salut precària, per aconseguir que el dia convingut tot estigués a punt.

Les armadures -cascs, cuirasses, escuts i manyoples- s'encarregaren al competent artesà gironí Sr. Francesc Boix i d'aquest mateix obrador han anat sortint totes les peces d'artesanía en llautó que avui integren l'important dipòsit del mànupul. El "signe" fou tallat amb fusta pel tallista banyolí Sr. Joan Constans. Les puntes de les llances i el seu muntatge fou prestació personal de la manyeria dels Srs. Tarafa de Banyoles. Els vestits de roba que van tallar modistes voluntàries, els confeccionaren les mares, esposes o germanes dels que integrarien el primer mànupul, molts dels quals, per altra banda, feren aportacions a la subscripció oberta. Els mitjans els regalà la casa Molfort's.

Mentrestant, s'organitzava la qüestió del personal. La proposta va ser que a diferència dels antics manaies -que encara estaven presents en el record de molts -els components del mànupul no serien mercenaris. Calia formar una agrupació amb garantia de seriositat i perspectiva de continuïtat per tal que la tradició restaurada no derivés en folclorisme sinó que

PERFUMERIA
COTILLERIA

MARIA DEL PONT

C./ C.A. Torras, 7 - 17867 CAMPRODON

FORN ESCOLÀ
PA CUIT AMB LLENYA I BRIOXERIA
PASTES DE FORN I ESPECIALITATS

Josep Morer, 2 - Tel 74 01 45
CAMPRODON

s'integrés plenament en el marc devot en què es manté la Processó dels Dolors.

Aviat s'aconseguí el nombre necessari per a la formació inicial, que es complementà amb un grup de suplementos que ja donaven gruix i suport a l'agrupació i que, en anys successius, s'incorporarien a la formació.

Que la proposta inicial s'acomplí plenament n'és bona prova el fet que després de més de 45 anys, el manípul s'ha consolidat i manté el seu to inicial. Si en la primera formació hi figuraven dos casats que hi afegien prestigi, avui són molts els casats que formen en les seves files en les quals, d'altra banda hi figuren fills i àdhuc algun nét dels que formaren la formació inicial.

El primer any, la formació estava constituïda pel mínim imprescindible: dos cavallistes, tres pífres, tres tambors i una vintena d'infants. Això fou suficient per retornar la fesomia tradicional a la processó i a la festa, i a la vegada servir d'estímul per iniciar el creixement i millora del manípul.

L'any següent, l'Ajuntament de Banyoles regalava al manípul un estendard brodat. Manifestava així la bona acollida ciutadana que la restauració havia

tingut.

Cada any s'ha anat millorant la presentació del manípul i s'ha anat estructurant internament per assegurar-ne la continuïtat.

Actualment la formació està integrada per vuitanta-vuit components que es distribueixen en: una àuriga i un ajudant, set equites, nou potentiors,

un abanderat i quatre cadets, cinc pífres, cinc tambors, cinc bombos i un centurió amb dos cadets amb torxa i un cadet assistent, vint de l'optiada, un signifer amb dos cadets i deu potentiors d'escorta.

Avui el Manípul de Manaies de Banyoles, dintre de la congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Banyoles, està estructurat com a secció especial autònoma i se li ha donat un reglament intern per mantenir-ne la continuïtat i l'esperit inicial. Té la seva Junta i un Senatus format per antics manaies. Compta amb el suport de més de tres-cents col.laboradors que, amb les seves aportacions, fan possible el manteniment i la millora del material.

Rafael Angelats i Juncà
Març de 1995

Drogueria Perfumeria

Blanca

Sant Roc, 24

CAMPRODON

Tel. 74 00 00

Cosmètica

Neteja

EXPLOTACIONS FORESTALS
FÀBRICA DE SERRAR

ANES MARGRETS

Crta. de Sant Joan, 2 - Apartat 11
Tel. 74 00 40 - Fax: 74 01 20
CAMPRODON

ASSEGURANCES VILA

C/ Freixenet, 1 - Tel 74 03 69
CAMPRODON

RENAULT

Servei Oficial

ALEJANDRO CUADRADO PUIG
València, 56
Tel. (972) 74 00 55
CAMPRODON

Passatge Farinera Teixidor, 1, 1r. 2a.
Tel. / Fax: 20 23 03 - 21 15 50. 17005 GIRONA
C/ València, 31
Tel 74 10 77. 17867 CAMPRODON

AGÈNCIA SÁNCHEZ

CORREDORIA D' ASSEGURANCES
ASSESSORIA FISCAL

València, 45 - Tel. 74 03 43
CAMPRODON

BAR SISCU

Exenedor de TRAVESSES
i de LOTERIA PRIMITIVA

C/ València, 3
Tel. (972) 74 05 55
17867 CAMPRODON

FORN SANT ROC

Especialitats SALA-PULI®

Que en
són de
bons!

*Carquinyolis - Tortells
Crocants - Bunyols
Coques de Llardons
Massapans - Ninots
Magdalenes
Pa de Pessic - Secalls*

Isaac Albéniz, 4 i 6 - Tel. 74 03 32 - Apartat de correus 45
Particular: Camí dels Horts, 7 - Tel. 74 04 82
CAMPRODON (El Ripollès)

RELOTGERIA JOIERIA PLANAS OBJECTES REGAL

VALÈNCIA, 14
CAMPRODON
Tel. 74 00 97

Bar - Restaurant

Bell-lloc

Bar

Plaça Sta. Maria, 12
CAMPRODON
Tel. 74 04 52

Besalú

Repasats amb deteniment el llibre d'actes i el de comptabilitat de la Congregació dels Dolors de Besalú, no trobo en el primer cap referència als "menaies" i sí en el segon aquestes poques notícies que a continuació es transcriuen literalment:

Nov. 1742 "Ite,. se ha entregat al Senyor Vicens Manÿach per compondrer los vestits dels manaÿas (1) en lo cie se feu la festa dels Dolors Quatra sous bars. dich
11.4 &". (foli 156)

27-3-1763 "It. tinch pt. a Vicens Manÿanch Cirurgia de Besalú per lo que li falta per pagar lo gasto dels Manÿas (2) del dia de la processó dels Dolors proxim passat a mes de lo Que se li fou entregat per los Comissaris de dit dia un sou y vuÿt diners bars. Y no ne cobri recibo Dich 11.1 &8". (foli 90)

(A continuació)

"It. timch pagt. a Llorens Cudina per una llauna comprá en Gerona per fer lo sim dels bastons de alguns manÿas. Y no ne cobri recibo La quantitat de 2 & 8 bars. dich
11.2 & 8"

Notes

(1) La paraula "manayas" (correcta) ha hagut, però, de sofrir una correcció pel propi amanuense que era el receptor de la Congregació Joan Bta. de Çafont.

(2) En aquesta anotació i en la següent els menaies amb aquesta grafia i el receptor era el mateix Çafont.

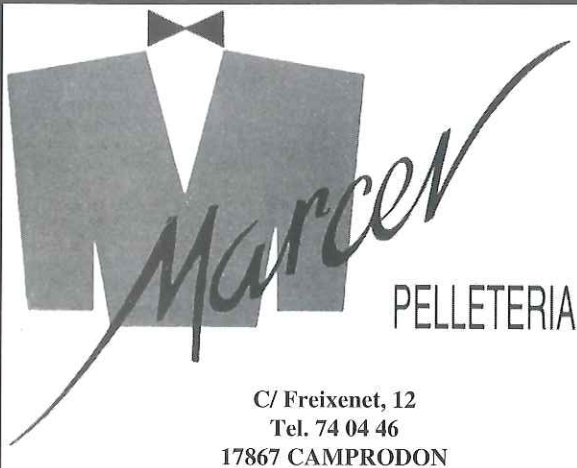

Del que ve transcrit resulta que la 1a notícia coneguda sobre els menaies de Besalú és de 1742. Inclús fóra acceptable com hipòtesi, conjecturar el seu origen a la processó en aquesta data, i per directa intervenció del senyor Manyach, cirurgià de Besalú.

Si no es troben més referències sobre els menaies, es deu al fet (segons es dedueix clarament a través de la comptabilitat de la Congregació) que els detalls de la processó s'encarregaven als comissaris, als quals anualment la Congregació ja els lliurava una quantitat per a les despeses. I solament s'anoten per separat aquelles despeses "extres".

Convé tenir present que la processó a través dels anys, es va enriquint amb nous elements: tàlem, penó, certs passos vivents, cant de la Salve...

Marceñ
PELLETERIA

C/ Freixenet, 12
Tel. 74 04 46
17867 CAMPRODON

PONZANO SERRA S.L.
CONSTRUCTORS I PROMOTORS D' OBRES

Despatx: C/ València, 40, baixos - Tel: 74 13 38
17867 CAMPRODON
Particular: C/ del Quintà, 1 - Tel: 74 09 42
17869 LLANARS

Z&S!

SNACK-BAR

SANDVITXOS
ENTREPANS
PLATS COMBINATS
COPESES...

El teu espai!

C/ FERRER BÀRBARA, 44
TEL. 74 11 17
17867 CAMPRODON

CAN FRANÇA

Articles de pell

C/ València, 11
Plaça Santa Maria, 13
Tel. 13 00 01
CAMPRODON

CASA
AGUSTINA

REGALS
ARTICLES PELL

València, 41
Tel. 74 00 68
CAMPRODON

MAPFRE
CATALUNYA

JOSEP ANTONI ROVELLÓ MARTÍ
AGENTE DE SEGUROS
Nº REGISTRO 2900
Freixenet, 18 - Tel. i Fax: 74 11 21
17867 CAMPRODON

TALLER D'ARTESANIA
Ramon Boix

Fem tota mena de vestidures per a
MANAIES, ARMATS, I ESTAFERMS
models originals per a cada confraria.

C/ de les Ballesteries, 17 - Tel. 20 67 97 - 17004 GIRONA

Girona

A Girona parlar de Setmana Santa és parlar dels manaies i de la tradició més antiga que conserva la ciutat en aquests moments. Per beure en les fonts dels manaies de Girona cal remuntar-se a la meitat del segle XVIII, concretament fins l'any 1751 en què un grup de vint-i-un manaies encapçalaven les processons de la Setmana Santa gironina.

Tradicionalment a Girona es feien dues processons, la del Dijous Sant a càrrec de la Confraria de La Puríssima Sant de N.S. i la del Divendres Sant a càrrec de la Confraria de la Passió i Mort de N.S., ambdues processons anaven precedides pels manaies. Els homes i els vestits eren pràcticament els mateixos i variava únicament la capa blava o vermella, segons l'ocasió. Era vermella a la processó de la Confraria de la Puríssima Sang i blava a la Confraria de la Passió i Mort.

Els primitius manaies es reclutaven entre la fadrinalla de la bonica vall de Sant Daniel, arribant a ser un "càrrec" hereditari que anava de pares a fills. Era tan arrelada la tradició dels manaies de Sant Daniel que diu la tradició que quan portava un nadó a batejar, el mossèn preguntava: Què porteu a la Santa Mare Església, dona o manaia?:

A la ciutat la figura del manaia també era important. L'any 1816, està documentada la compra de 25 "ala-

bardas" pels manaies a un preu de 4 lliures. Imagineu l'estat de la ciutat i de la seva economia, al cap de set anys dels setges i de dos de l'acabament de la dominació napoleònica.

Després de viure uns anys no massa brillants, les processons es deixen de celebrar l'any 1932, els esdeveniments polítics del país fan que el culte es redueixi a l'interior dels temples. Acabat el parèntesi que suposa la guerra civil, el bisbe Cartañà unifica les manifestacions populars del Dijous i Divendres Sant. Es farà una sola processó el Divendres Sant i no en tindrà cura cap confraria en particular sinó la

jerarquia eclesiàstica.

En aquest ambient una colla de joves gironins es proposa fer renéixer el maniple de manaies, amb un to molt més seriós del que tenia en els darrers temps. Així, després d'una esperpèntica aventura per les sastreries de teatre a Barcelona, es poden llogar els uniformes que faran possible la sortida de vint-i-sis manaies al davant de la processó del Sant Enterrament.

L'esperit havia arrelat i per l'any següent l'artesà gironí en "Francisco" Boix va construir els primers uniformes propietat dels nous manaies. D'aquell grup de joves entusiastes n'ha sorgit la confraria més forta de la setmana Santa gironina.

L'any 1942 es demana al bisbat una personalitat jurídica, i el 5 d'octubre el Dr. Cartañà dona als manaies la categoria de Pia Unió de Jesús Crucificat. Posteriorment el dia 28 de febrer de 1947 és dirigida canònicament en Confraria. La Confraria de Jesús Crucificat.

La plantilla del maniple creix ràpidament, ben aviat són molt més nombroses les demandes per a entrar-hi que les places disponibles. Formar part del maniple es converteix en un honor per qualsevol jove gironí. Al mateix temps, creix la Confraria creant-se la secció de vestes degut al bon nombre de demandes en aquest sentit. També es fa front a la construcció d'un pas, el

primer que es construeix a Girona després de la guerra civil.

A començament dels anys seixanta, un nou pas de l'artista gironí Domènec Fita ve a enriquir la desfilada de la confraria. Veient el poder de convocatòria de la confraria, l'any 1956 l'Ajuntament ens confia l'organització de la cavalcada de reis, confiança que, després de tants anys, es manté intacta.

Les activitats del maniple comencen el dilluns i dimarts Sant. A partir de les deu del vespre es fan els assaigs a la plaça dels Apòstols, ja que cal integrar els nous manaies.

El Dimecres Sant al capvespre es fa la primera sortida per anar a fer el lliurament del penó de la Confraria. Cada any és pendonista una persona significada per la seva relació amb la confraria. Mentre el maniple rendeix els honors, una representació de les dues seccions fa el lliurament. La desfilada es fa pels principals carrers de la ciutat.

El Divendres Sant a la tarda es fa la primera sortida del dia. Es va a recollir el pendonista, que haurà de portar el penó a la processó, tornant seguidament cap al Castrum. Abans d'entrar forma el maniple per fer lliurament als manaies que assoleixen els vint-i-cinc punts del casc commemoratiu.

A les deu comença la processó del Sant enterrament, encapçalada pel maniple. La processó desfila pel barri vell, on els manaies fan les evolucions que els són pròpies, la roda i l'estrella. Cal destacar que aquesta processó va viure uns moments molt difícils des de mitjans dels anys setanta fins ben entrada la dècada

dels vuitanta, però la decidida actuació dels manaies va resultar decisiva per la seva conservació, car eren moltes les veus que clamaven per la seva supressió.

És conegut i renomnat l'acte final a les escales de la Catedral. Un cordó de manaies al llarg de l'escalinata fa els honors al Sant Crist que és pujat fins dalt, sobre les espatlles dels portants. El senyor Bisbe adreça aleshores unes paraules a la gent congregada a la plaça, donant-se per acabada la processó amb el cant esperançat del "Crec en un Déu".

La formació del maniple és com segueix:

Obre la marxa la primera secció d'èquites (manaies a cavall) seguida de la triga.

A continuació desfilen els potentiors amb un decurió al front, segueix la banda amb bombos, timbals i píffes. Al darrera seu el comandament, el centurió acompanyat del signe del comandament i del botzinaire d'ordres.

Segueix la primera optiada, comandada per un optió. La bandera formada per l'optió abanderat i escortada per un optió i vuit potentiors.

Desfilen al darrera seu la segona i tercera optiada, tancant la desfilada la segona secció d'èquites.

Desitgem des d'aquí un gran èxit a la diada de la concentració i moltes felicitats als soldats romans de Camprodon.

Joaquim Alegret i Taulé

DISTRIBUCIONS

CASA
SALVANS S. A.

Concepció Ducloux, 5-7 17500 RIPOLL
 Telèfon: 70 01 21

Sant Hilari

ELS ARMATS

Desgraciadament la història dels armats de Sant Hilari Sacalm, no és gens clara pel que fa als seus orígens i a la seva formació; com tampoc no ho és la del Via Crucis Vivent que actualment se celebra el Divendres Sant.

De fet els armats són una part molt important del Drama Processonal que es representa cada any per Setmana Santa.

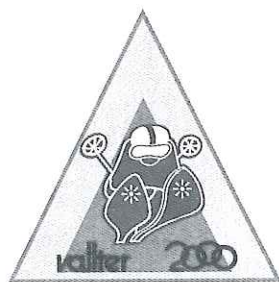
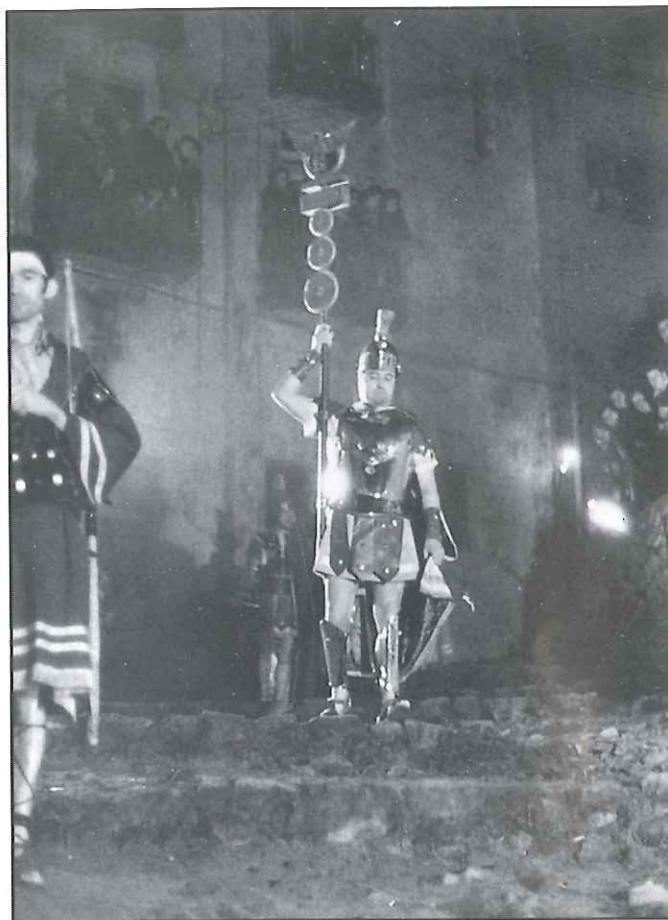
És a l'any 1731 quan es fa referència per primera vegada d'una manera escrita que se celebrés a Sant Hilari algun tipus de processó, en la qual també hi intervenien actors que representaven diferents papers de la Passió; malauradament la nota que dóna a conèixer aquesta primera notícia és molt breu i ni tan sols esmenta si hi participaven "armats".

No s'ha trobat cap document on es parli de la formació dels armats. Només és cap a la segona meitat del segle XIX i, gràcies a la memòria popular, que s'ha pogut recuperar algun vestigi dels armats de Sant Hilari.

El que sí és ben segur és que a l'any 1939 i una vegada acabada la guerra civil, es va tornar a celebrar el Via Crucis i es confeccionaren els vestits de romà amb vànoves tenyides. Les armadures eren de cartró i portaven espadnyes en lloc de sandàlies.

Cap a l'any 1959 es van fer vestits nous, inspirats en les pel·lícules Quo Vadis i Ben-Hur. Actualment els armats de Sant Hilari estan formats per:

-Centurió	-3 a cavall	-14 soldats
-Capità	-2 líctors	-10 tambors
-Portador de Jesús	-2 arquers	-12 trompetes
-Portador de lladres		

VALLTER 2000

L'estació a la teva mida

ESTACIÓ: Tel. 13 60 57 - 13 60 75 - 17869 SETCASES
Carrer Freixenet, 1 - Tel.(972) 74 01 04 - 17867 CAMPRODON

Verges

gent del poble vetllava també el Sant Crist i acompanyava la guarda de manages durant la nit, llevat de les hores que ocupava la representació de la Processó. La guarda durava fins després de l'ofici del Divendres Sant.

A la tarda del Dijous Sant, altra vegada Les Manages uniformades anaven a l'Ofici de Fassos (també conegut per l'Ofici de Tenebres), a l'església, i en acabar l'ofici feien l'acte de "picar els fassos". Les manages colpejaven el terra del temple amb les seves llances mentre el tabal feia un redoble llarg i les trompetes

LES MANAGES

Sense voler entrar en cap polèmica lingüística faré servir el terme LES MANAGES i no pas ELS MANAIES per referir-me als soldats romans que surten a la Processó de Verges, ja que al poble fa més de cent anys que es fa servir la mateixa paraula, i fins i tot ha estat adoptada per motiu de cases i persones que es perden en el record dels més vells del poble.

Fa més de setanta anys, quan la Processó de Verges era organitzada per la Confraria de la Sang, Les Manages era un dels grups amb més protagonisme en els actes de la quaresma vergelitana. De fet no només sortien a la Processó del Dijous Sant sinó que participaven en un bona part dels actes litúrgics que se celebraven durant el Dijous i el Divendres Sants.

Les manages, ja uniformades, sortien al matí per anar a l'ofici litúrgic del Dijous Sant, un cop oïda missa en formació es quedava una guarda de vuit manages i un capità dins del temple per a la custòdia del Sant Crist; que segons era preceptiu estava ajagut a terra en el Presbiteri, davant de l'Altar Major. Dos d'aquests manages s'estaven fermes a banda i banda del Sant Crist i eren rellevats pels seus companys de guarda al cap de dues hores. La guarda es feia en posició de fermes i amb la visera de l'elm baixada. La

acompanyaven el soroll amb el so d'una marxa. De cop el tabal parava, l'església quedava uns moments en silenci i després es tornava a començar amb la "picada" per segona i tercera vegada. El poble acompanyava les manages amb el soroll de les maçoles o "maceroles" de manera que els sorolls se sumaven fins a fer un terrabastall eixordador.

Un cop acabats els fassos, Les Manages sortien del temple i feien una desfilada pels carrers de la part medieval de la vila o executaven diverses "sardanes" i altres figures de lluïment. Un cop acabat el misteri es retiraven a casa, llevat de la guarda del Sant Crist que tornava a la vetlla durant tota la nit.

El Divendres Sant anaven a l'Ofici del matí, i en acabar l'ofici es retirava també la guarda de manages i es donava per acabada la seva tasca. Després venia la part lúdica, ja que els hostals dels carrers de defora convidaven les manages a un succulent àpat que, segons els testimonis, consistia en un tall de pa, una sardina i una tirada de vi.

El vestuari era propi de cada manaja, i el conformava un vestit blanc ribetat de vermell que arribava fins els genolls. A sota portaven unes calces a garró i calçaven espadenyes. Per armadura duïen un elm i un cinturó de cartró platejat, que era una veritable obra mestra d'art popular. Aquestes peces les

confeccionava en Ramon Marín, conegut amb el sobrenom de "El Mut", i les llogava pel mòdic preu de dos rals l'elm i un ral el cinturó. Les manages havien de pagar el lloguer de la seva butxaca, i amb tot, sempre hi havia un estol de seixanta o setanta manages. Més tard la Confraria de la Sang va fer confeccionar alguns vestits per a la gent amb menys possibilitats econòmiques i ja en temps del Patronat de la Processó es va confeccionar un vestuari del tot nou i unificat, i així començava una etapa d'evolució que ha durat fins als nostres dies.

El vestuari renovat passava a ser del Patronat i no pas de cada manaja, l'armadura tot i que continuava essent de cartró platejat també va ser adquirida pel Patronat i completada per l'encarregat del material de la Processó, en Narcís Mir. Fa pocs anys aquesta armadura va ser substituïda per una armadura metàl·lica, adquirida sobretot gràcies a la col·laboració desinteressada d'en Lluís Llach. I finalment el vestuari ha estat renovat en la seva totalitat en aquest darrer any amb l'esforç d'un grup de persones del poble que pràcticament de manera desinteressada van dissenyar, tallar i confeccionar els vestits actuals.

Paral·lelament a la renovació del vestuari es va produir una reorganització del quadre de manages i de les seves funcions en els actes del Dijous Sant. La participació en "l'Ofici de Fassos" va ser substituïda per la recollida dels misteris que encara s'efectua durant la tarda del Dijous Sant.

Carles Perpinyà fou el director i capità de manages responsable de la renovació, i a part del canvi d'actes va introduir també a la desfilada de la tarda un bon grup de figures noves que encara són vigents. La

centralització del Misteri de la Passió a la plaça de la vila també va augmentar les funcions de les manages a la Processó així com l'espectacularitat del quadre basada sobretot en el moviment de masses i en els efectes visuals i acústics de la formació enmig de la desdibuixada llum de les teies. També es va treure de l'actuació de les manages la guarda del Sant Crist i la participació en l'ofici del Divendres Sant. Tot i que l'actuació dins del temple ha estat compensada per una major participació en els actes al carrer, els components i dirigents del grup encara mantenen viva la il·lusió de

tornar-hi si un dia es reconsiderés tal decisió. Aquesta evolució de l'organització de les manages s'ha completat aquest mateix any amb l'Estatut de les Manages, atorgat per la direcció de la Processó i que intenta fonamentar l'estructura del grup sobre unes bases de participació democràtica dels seus components en les decisions i en l'organització.

Jordi Roca i Roviras

**ADMINISTRACIÓ
DE LOTERIES
DOLORS PICART**

Carrer València, 57
Tel. 74 01 84
CAMPRODON

Carrer València, 67
Tel. (972) 74 01 71
17867 **CAMPRODON**

Camprodon

PROCESSÓ DELS SANTS MISTERIS

És molt difícil precisar la data exacta de la implantació de la Processó dels Sants Misteris a la Vila de Camprodon, sempre es parla de "temps immemorials".

A l'any 1867 ja consta la celebració de la Processó del Dijous Sant, amb desfilada d'imatges i impropèris, i per què no, es parla de soldats romans que de ben segur, sortien a acompanyar la Processó. Això sí, la tropa era reduïda. Fins a l'any 1936, la Processó no fou interrompuda; era un acte pietós molt ben acceptat per tota la població, entre altres motius, perquè resumia el seu aspecte religiós i històric en la més pura tradició.

Arribada la Guerra Civil, la Processó deixà de fer-se, ja que tant les imatges com tot el material, fou destruït.

Acabada la guerra i a l'any 1940, es va tornar a posar en marxa l'organització de la Processó. Es formà una comissió encarregada de recuperar la Processó i amb el suport general de la població es va posar el màxim d'interès per tal que la Processó pogués tornar a tenir l'esplendor de temps passats.

Els més rics van regalar Passos, les confraries i famílies, varen pagar els seus, reposant any darrera any tot el material desaparegut i destruït, en l'enfrontament armat, arribant a reconstruir-lo igual o millor que abans.

En els anys 40, ja hi havia tropa de soldats romans i Banda, amb el seu Centurió abanderat i el seu Capità Manaire, escortats enmig d'una tropa de 12 soldats.

Durant l'any 1969, i per motius poc clars es decidí deixar de celebrar-la i es va tornar a suspendre la Processó de Camprodon.

L'any 1987 i després de disset anys sense Processó, un grup de vilatans molt entusiastes va projectar desempolsinar una tradició que havia quedat molt soterrada feia una colla d'anys i que formava un patrimoni traspasable de pares a fills.

Aquesta circumstància fou la que va animar a l'execució d'una de les empreses que, per la seva envergadura, semblava del tot impossible, donada la importància social i econòmica que suposava.

Ara, a l'any 1995, podem assegurar que la nostra Processó, està del tot consolidada amb una

Galeria S. XXI

Antònia Planella
C/ Ferrer Bàrbara, 25
Tels. 74 11 43 - 74 11 95
17867 CAMPRODON

*club
Golf
Camprodon*

Tel. 13 01 25

CAMPRODON

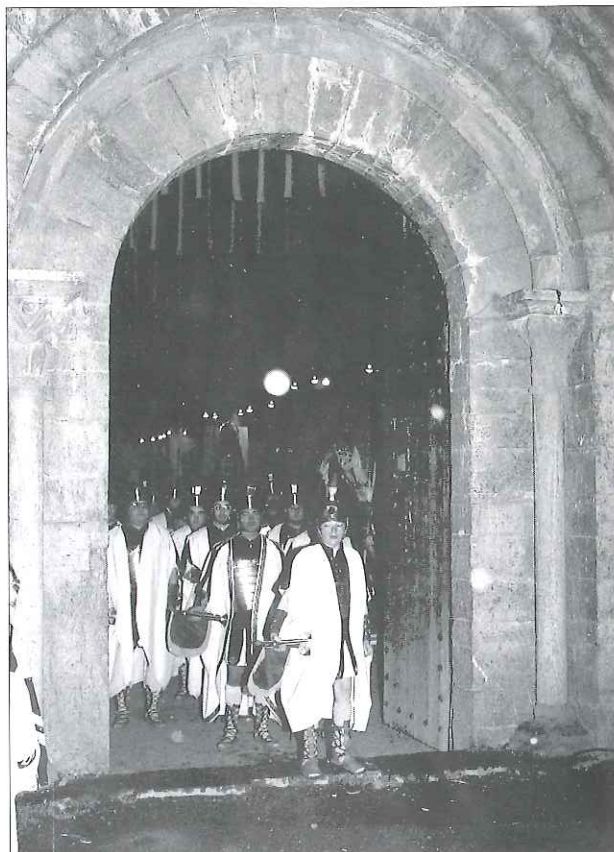
professionalitat esborronadora per part de tots els participants de la nostra Vall.

Tenim un MANIPLE nombrós compost per dues OPTIADES.

La I Optiada està formada per 40 soldats romans, amb Abanderats, Signes Lictors i Masser, juntament amb els seus respectius Comandements: Centurió, Decurions, optió, etc.

La II Optiada la formen 32 soldats romans de la banda de música, que es desglossa en 16 cornetes inclòs el botzinari, 12 timbalers i 3 bombos.

L'organització no és sectorial ni de confraries. Hi ha una junta formada per

dotze persones, elegida en una votació popular i que té tot el poder de decisió en l'organització de la Processó dels Sants Misteris.

No obstant això, existeix un reglament intern que marca les pautes a seguir, principalment en allò que es refereix a la secció de VESTES I MANIPLE DE SOLDATS ROMANS.

Josep Claret i Gratacós
Març de 1995

**ELECTRICITAT
COLLONI
ELECTRODOMÈSTICS**

Whirlpool

Plaça Dr. Robert, 10
17867 CAMPRODON

Tel. 74 02 67

Bar - Restaurant

CAN PAIRÓ

Crta de França "Poste Gasolina" - Tel. (972) 74 05 36
17868 MOLLÓ (Girona)

**CONFECCIONS
VILA**

Miguel Vila Picola

Ferrer Bàrbara, 6
Tel. 74 01 82

17867 CAMPRODON
(Girona)

Josep Busquets i Sala
ADVOCAT

Carrer València, 43
Tel. 74 02 52

17867 CAMPRODON

TROLLS

- Lloguer d'esquí
- Venda material esportiu
- Botiga a peu de pistes

Tel. 13 61 11
Estació d'Esquí Vallter 2000

CAFETERIA - SOLÀRIUM LES MARMOTES

Una de les cafeteries més altes de Catalunya,
a 150 m. del naixement del riu Ter i
a 2.535 m d'altitud

RESTAURANT
HABITACIONS AMB CALEFACCIÓ CENTRAL
Final carretera Tregurà - alt. 1480 m.
Tel. 13 60 00
17869 TREGURÀ DE DALT

VIDEO CLUB TER

VENDA I LLOGUER DE PEL·LÍCULES

C/ Monestir, 28 - Tel. 74 02 24
17867 CAMPRODON

esports vivac

LES MILLORS
MARQUES
ALS MILLORS
PREUS!!

C/ Sant Roc, 16
Tel. 74 13 92
17867 CAMPRODON

HOSTAL RESTAURANT

LA CABANYA

Especialitat:
carns i truites de riu

Tels. 13 60 64 - 13 60 65
SETCASES

HOTEL FRANÇOIS
La Ginestera
Tels.(972) 74 03 88 - 13 00 29
Fax: (972) 13 00 34
17868 MOLLÓ (Girona)

JOSEP MARIA
CORBELLÀ
PLANELLÀ

Fotografia
Arquitectura - Interiors
Retrat - Reproduccions d'art

C/ Entença, 74 Àtic 5a
Tel. (93) 424 03 68
08015 BARCELONA

La barretina

La barretina és una peça que gairebé ja no es porta. Per això, algunes persones, sobretot la canalla, no saben a quina peça em refereixo o per a què servia. Avui en dia, encara la podem veure en alguns grups de corals o manifestacions catalanes, com a símbol de Catalunya. La seva funció concreta però, era la de cobrir el cap, com a peça d'abric.

Si viatgem per la història, la podem trobar a través de documents i gravats, ja en el segle XIV. És curiós que en aquest temps, era la gent de mar la que en feia ús. Al voltant del segle XIX, s'imposà en la societat catalana, especialment en el món de la pagesia i més tard va ser utilitzada per tots els estaments catalans.

El seu nom tècnic, és el de gorra catalana. El nom de barretina, igual que el de barret, ve de la paraula llatina

"birrus". Peça de forma allargada que es plega sobre el cap de diverses maneres.

La fabricació industrial d'aquesta peça era complexa i molt laboriosa. Eren moltes les operacions a realitzar des del començament fins a la seva comercialització.

Les fàbriques de barretines pertanyen al sector tèxtil, concretament al ram del gènere de punt. La matèria, normalment era de llana del país, amb poca torsió i sense tintar.

El teixit fet d'una sola peça es feia en telers circulars de mallosses. El seu diàmetre media al voltant d'uns cinquanta centímetres. El tipus de gènere era de punt llis, no molt atapeït, per facilitar la seva filtració, que es feia amb una màquina anomenada batanera. Aquesta màquina consistia en uns malls que donaven cops al teixit, enmig d'un corrent d'aigua. D'aquesta manera, el teixit, a més de filtrar-se, també s'encongia quedant al final amb un aspecte més suau i afelpat.

Quan el teixit estava sec, era sotmès al cardat. La missió d'aquesta nova màquina era fer-li sortir pèl, per desenganxar les fibres unides del filtrat.

El teixit era tallat a trossos d'uns cinquanta centímetres i es repartia a cases particulars. Les dones, que eren les que solien treballar amb el teixit, ho feien amb l'ajuda d'unes agulles de fer punt, per així poder tancar la bossa. Aquesta operació es deia remallat.

Tornades a la fàbrica, passaven novament a un altre cardat i a continuació, una màquina anomenada tondosa, tallava el pèl.

Pelateria Gratacós

C/ C.A. Torras, 2
Tel. (972) 74 00 73

17867 CAMPRODON
(Girona)

Carrer València, 22
Telèfon: 13 01 54
17867 CAMPRODON

Només hi faltava la tintura. Els colors més corrents, eren el vermell, el morat i el negre. Segons el color que portés la persona, assenyalava la seva classe social o bé una situació donada. La vermella era la de més venda i la més tradicional. Normalment la portava la gent del poble. La morada era el color més car i la usava la gent d'una classe superior. Si la persona portava dol rigorós el color era el negre, ja que aquest era el menys corrent.

Finalment els donaven forma segons les talles i es planxaven.

L'aplicació del folre, que era normalment negre, era ja l'última operació ja que d'aquí passaven a l'emalatge i la distribució.

A principis del segle passat eren dues les fàbriques de barretines a Camprodon. La de la família Pasqual i la d'en Miquel Vila.

Segons dades obtingudes de documents familiars, dotze persones treballaven a la indústria familiar. També hi havia tres mossos amb les seves respectives tartanes destinades a la distribució i venda de les mercaderies, a més de les dones que solien treballar a casa.

Encara guardo la maquinària descrita anteriorment, a l'espera que algun dia Camprodon disposi d'un museu on pugui ser exposada. Actualment són peces d'un valor històric i patrimonial català.

Miquel Vila i Picola

FONTANERIA

CLARET

CASA FUNDADA AL 1861

INSTAL·LACIONS:

SANITARIS, AIGUA, GAS, CALEFACCIÓ

Passatge del Carme, 2 - Tel. 74 02 42
CAMPRODON

**PERRUQUERIA
JUANITA**

FERRER BÀRBARA, 1
17867 CAMPRODON

Tel. (972) 74 04 01

**CANSALADERIA
I CARNISSERIA**

F. GUILLAUMES

Embotits casolans i carns selectes

C. de l'Església, 5
Tel. (972) 74 00 35

17868 MOLLÓ
(Girona)

taller de serralleria
JOSEP BUIXEDA

C. Germans Vila Riera, 8
Tel. 13 01 15
17867 CAMPRODON

Tel. particular 74 11 40
ABELLA Vilallonga de
Ter (Girona)

 abrenet

**PRODUCTES MANTENIMENT
HOSTALERIA I INDÚSTRIA**

C/ Indústria, 9
Tel. 70 36 11
17500 RIPOLL

Divendres Sant

De mossèn Jacint Verdaguer, el plany, com el recordo:

**"Divendres, gran Divendres,
Oh! soledat del món;
Josep d'Arimatea
obre un sepulcre nou.
És tot tatxonat en pedra,
allà, en ben mig de l'hort,
portem-hi el cos del Mestre
que hi trobi un bon repòs..."**

Sí, aquell Divendres, l'Eucaristia, la Creu, el Sepulcre i per damunt de tot la Resurrecció -Pasqua- són l'essència del cristianisme. Sense la Resurrecció, la nostra creença no tindria fonament.

Fa tants anys d'això! Anàvem a doctrina: Ets cristià? Sí pare, per la gràcia de Déu i els mèrits de Jesucrist. Qui són els cristians? Tots els batejats...

Era tan bonic! l'amor l'envoltant, causa i efecte de tot un procés. La fe, l'esperança i la caritat, el marc sòlid d'una única veritat ferma i inamovible, a la vegada dura i joiosa, plena de sublim benestar. Tenia set anys, l'edat en què l'amor brolla per tota la porositat del cos i el cor batega amb afany de benaurances a repartir a tothom i per tot. El cel sempre és blau i tot té una coloraina intensa de colossal lluentor; l'oïda percep, només, un intens so de música de festa, de pau i d'honestat.

De tant en tant ja aleshores, pensava en una cosa que em preocupa, no m'explicava i em donava un cert malestar: dalt el Calvari, una a cada costat del Senyor, dues creus l'acompanyaven en aquell moment immens en el qual lliurava l'Esperit al Pare per a la nostra Redempció. En una d'elles, ens explicaven, el bon lladre, abans de morir, penedit parla amb Jesús i Ell li diu amorós: La teva fe t'ha salvat, avui seràs amb Mi a la casa del Pare. Era el premi al penedit. I l'altre, interiorment pensava? El que calla, que no demana res. És molt dolent? Davant l'última engruna de vida, per què no cerca el perdó diví? L'ignora? No sap, ni comprèn qui té al seu costat? La seva preocupació és tan altra que res li importa, ni el propi i horrorós dolor en el qual es troba immers, ni menys un missatge de vida nova que a

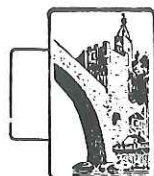
son costat tenia i sembla que no li serví de res? Era -és- tan difícil d'entendre? Eren dos homes -només, o per damunt de tot- dos homes... És possible que en l'espai d'un moment un sigués bo i l'altre dolent? Tenint com tenien -tenim- Jesús al costat, es pot morir per tota una eternitat? No ho podia -no ho puc- comprendre. Que la misericòrdia de Déu és infinita i cap sabrem d'altri l'últim moment? D'acord; però sempre que ens penedim, ens diuen, i la imatge dels dos lladres sembla molt a propòsit per constatar la diferència que suposa aquest acte de contrició. No es pot confondre amb una mena de supeditació, molt -massa- humana, per cert?

Ai! Ignots i inescrutables misteris, quan esfosqui i a la vegada claricieu l'enteniment: S'ha de ser molt afortunat i conseqüent, en el transcurs d'una llarga vida, per tan sols comprendre -ja no dic tenir- la raó, amb un encert del cinquanta per cent!

En suplicar Crist al Pare que perdonés a qui ens el crucificaren -activament o moralment- perquè: "no saben el que fan", vull creure -necessito creure- que també intercedí per aquell home que confús, humiliat, espantat i suportant un sobrehumà dolor, expirava a son costat, fins el punt de remoure en el més profund de la seva consciència, la lliure i personal voluntat de seguir-lo amb Ell, cap el camí de la llum. Llavors: És lícit creure que foren dos els homes que acompanyaren aquell dia a Jesús a la casa del Pare, precisament en aquella hora en què la terra tremolava, s'enfosquia el cel, el vent sorrós bufava i tots els elements inquiets bramaven, com a mostra de són dol, amb un clam intens.

Rosend Sala.

GRAYCA

- FOTOCÒPIES
- PLASTIFICACIONS
- ENQUADERNACIONS
- SERVEI DE FAX
- IMPREMTA

C/ València, 46 - Tel. i Fax: (972) 74 11 13
17867 CAMPRODON

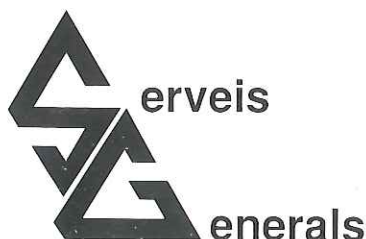

Gaster sl

Distribuidor de Gas-oil C

Pla de Sant Ramon, 3
Tel. 74 12 07

CAMPRODON

FUSTERIA I DECORACIÓ

Jordi Geli Colom - Joan Santoro Perez

Pla de Sant Ramon S.N. - Tel. (972) 74 07 71
17867 CAMPRODON

La Plaça

Restaurant

Plaça d'Espanya, 3 - Tel. (972) 74 07 39
17867 CAMPRODON (GIRONA)

CARNISSERIA XARCUTERIA

Pairó

C/ València, 23
Tel. (972) 74 01 47

17867 CAMPRODON
(Girona)

MAGATZEM DE L' ANTÍLOP

**Ante - Napa - Mouton - Pelleteria -
Complements en pell**

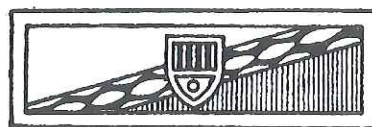
C/ València, 39
Tel. (972) 74 03 25

17867 CAMPRODON
(GIRONA)

BAR MOUSE CAMPRODON

PLAÇA DR. ROBERT Nº 3
CAMPRODON

Club Tennis Camprodon

Bac de Sant Pere, s.n. - Tel. 74 08 12
17867 CAMPRODON

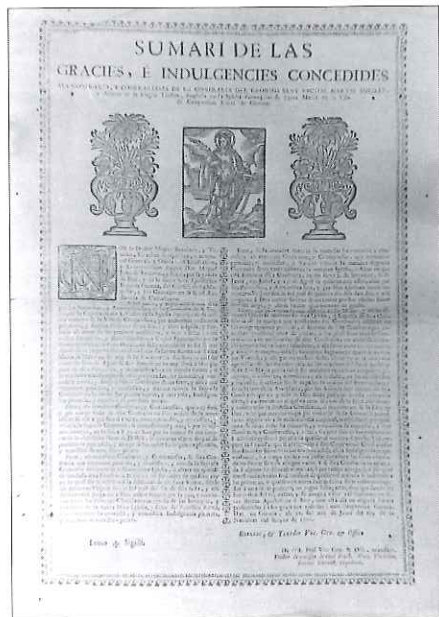
Els papers del Sant (iVI)

La "Historia de la tradició de St. Víctor, Màrtir, a la Iglesia Parroquial de Camprodon", que anem llegint des de fa sis anys, és un llibre gros i arrugat, amb pàgines esgrogueïdes, rúbriques recargolades, i unes cobertes de pergami amb cert gust de rectoria decimonònica. Els fulls són gruixuts i aspres; i quan els passes, un rere l'altre, deixen anar una petita polseguera que és el pas dels anys que s'ha entretingut entre les paraules. La pols fa olor de resclosit, aquella olor humida de les biblioteques antigues.

L'any passat vam llegir -Tot just- el capítol que tracta de com van arribar a Barcelona les despulles del Sant, de la mà i custòdia d'un camprodoní, el "Venerable Rvdo. Señor Pedro Benito Atxér, canónigo de la Iglesia de Barcelona", el qual les va cedir al seu germà, el "Rvdo. Señor Pedro Joan Atxér, canónigo penitenciaro de la misma iglesia de Barcelona", perquè aquest segon les diposites en custòdia a la Parròquia de Camprodon, sempre i quan la família Atxer guardés una còpia de la clau de la caixa blanca on reposaven les despulles del Sant.

El capítol tercer, que comença a la pàgina divuit del manuscrit parroquial, parla sobre "la carta de D. Pedro Atxér a la reverenda comunitat y cónsules de Camprodon". En

Pedro Pablo Atxer era l'hereu universal dels dos preveres mencionats en el capítol segon, els quals, sembla ser i en contra de les seves bones intencions inicials, no van acabar

donant mai les despulles del Sant a la vila de Camprodon. Va ser, doncs, el seu nebot qui va fer efectiva aquesta donació, la qual, ja havia estat aprovada per l'il·lustríssim Senyor Bisbe de Girona.

L'original d'aquesta carta va ser escrit en català i es conserva -o hauria de conservar-se-, segons una nota a peu de pàgina de l'autor del

manuscrit, en el quadern tercer de la Història de St. Víctor Màrtir a la vila de Camprodon. Aquest tercer quadern -així com el segon- no consta, segons la nostra informació, en l'arxiu parroquial. Les circumstàncies, doncs, fan tèmer que la pols de la rectoria, aquella que anem trobant a mida que girem els fulls, no n'hagi deixat cap bocí.

De totes maneres, el nostre benivolgut escriptor decimonònic la tradueix a l'"español", i hem de suposar que prou fidelment. A la carta, el signant explica que el van anar a buscar a casa seva dos senyors de Camprodon anomenats "Jayme Campa" i "Jayme Marcer", els quals li van demanar que fes efectiva la donació que els seus padrins havien atorgat a la "Real Villa de Camprodon" i que el Bisbe de Girona havia convingut i concedit. El senyor Atxér, després de demanar i ordenar les pertinents credencials i diligències va accedir al tracte i va enviar la carta a la comunitat de Camprodon i als seus cònsols. La carta és signada el divuit de juny de 1698.

Dos dies després d'enviar la carta, cap el dinou o el vint de juny, els nervis per l'arribada del Sant al nostre poble eren generals i, potser, desmesurats: "Ya el júbilo es general en Camprodon y la alegría se aumenta en todas partes, pues la leal tarde de sus horas espera con ansia el

MARECHHIARO

PIZZERIA ITALIANA

Font d'en Rafel, 15

Tel. 74 11 49

17869 LLANARS

ver en sus altares el noble guerrero que la defenderá de todas malignidades diabólicas y ya lo clama por su Patrón". Com queda ben manifest, l'espera i l'arribada de les despulles del nostre sant Víctor encenien les més altes passions i les fes més sinceres entre la cúria i la comunitat camprodonina de finals del S. XVII.

El rector-escrivent explica, després d'aquest acte de fe febril i sincer, que ha deixat de narrar tot allò que va passar entre que les despulles del Sant van ser exhumades de les catacumbes de la Via Apia, la seva arribada a Barcelona i tot el temps que van romandre allí fins que els dos Jaumes camprodonins les van anar a buscar a casa del nebot.

Allò que sí diu, però, és que les despulles van arribar a Barcelona cap a l'any 1656 i que no van ser entregades a la vila de

Camprodon fins el 1698, quaranta-dos anys més tard. L'única explicació que dóna el nostre prevere per aquest retard és que va ser per voluntat divina que el Sant arribés a Camprodon, i que el temps

transcorregut fins arribar al poble és també i només per gràcia divina.

D'aquesta manera, tan diplomàticament eclesiàstica, exculpa a la família Atxér, nebot i padrins, per no haver fet efectiva abans la donació. Val més tard que mai.

Seguidament comença amb el quart capítol que tracta sobre els síndics -En Jaume Campa i En Jaume Marcer- que la comunitat de Camprodon va enviar a casa del nebot Atxér per anar a buscar allò que ens pertanyia.

D'aquest tema, però, en parlarem l'any que ve.

Oriol Molas

HOSTAL L'ESCON

C/ Conflent, s.n. - Tel. (972) 74 03 67
17869 LLANARS

¡COSTABONA!

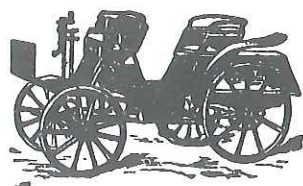

*embotits
i
patés*

Crta. França s/n
17868 MOLLÓ

Tel. 74 03 84

AUTOESCOLA

TER

C. Ferrer Bàrbara, 9
17867 CAMPRODON

Tel. 74 00 82

Restaurant

Can Crispín

Especialitat COSTELLES A LA LLOSA

Ctra. de França - Tel. (972) 74 06 40
17868 MOLLÓ (Girona)

La casa del Miàs

La casa del Miàs, a 1.200 metres d'altitud i en el que fou terme de l'extingit municipi de Freixenet, enguany complirà 325 anys. Fou construïda l'any 1670 segons que ens consta per uns rebuts datats el 16 i 29 de setembre d'aquell any, expedits pel mestre de cases que la bastí per encàrrec del canonge de Barcelona, però de bressol camprodoní, Dr. Pere Benet Atxer. D'aquest senyor i del seu germà, Dr. Pere Joan, també canonge de la seu barcelonina, se'n féu un bon record en la Memòria de l'any passat per la seva diligència per portar les relíquies de Sant Víctor a Camprodon, segons la col·laboració del senyor Oriol Molas (Els papers del Sant, V p. 21).

El mestre de cases que construí la masia del Miàs fou Joan Aulon de nacionalitat francesa al qual coneixem per una obra que deixà signada. Es tracta de la restauració de l'ermita de Nostra Senyora de Çacot, contigua a la pairalia de "Llongarriu" a la Vall del Bac, l'any 1672 sota el mecenatge d'un preclar plançó de la nissaga, en Pal.ladi. Tot i viure allunyat del terror, mai no oblidà els seus orígens.

En la llinda de la portalada de Çacot hi ha una inscripció firmada pel paleta francès. És en llatí i amb abreviatures la transcripció de la qual la donem segons la interpretació que en féu el recordat historiador Dr. Jaume Marquès, l'amistat del qual ens honorà.

Aquesta església, columna de fe infalible (feta) pel senyor Pal.ladi Joncar i de Llongarriu, doctor en medicina, nat aci ara, però, ciutadà de Barcelona. Any del Senyor 1672. Per mi Joan Aulon.

La rúbrica ens mogué a comprovar si el paleta francès havia signat les construccions que li encomanaven i per això vam visitar el Miàs. Bastir una casa de nou és prou important per fer-hi constar l'autoria en alguna porta o finestra si ell en tenia el costum. Però, no. El nom del paleta no era enlloc. A través dels anys al Miàs s'hi han fet ampliacions i reformes per atendre les necessitats de la masia amb materials moderns segons vam poder apreciar en totes les dependències que observàrem amb tota llibertat. La nostra anada havia estat en va. No tant, però, perquè oblidem el bon acolliment que hi vam trobar.

A primera hora de la tarda, la senzilla refecció sota l'ombra esclarissada d'uns magnífics freixes de capçades tardorals, amb l'aire fi que hi passava, fou deliciosa. Mentrestant comtemplàvem el començament de la urbanització de can Pascal. Érem a l'octubre de 1985.

Tampoc, fins ara, mai no hem trobat el seu nom en altres masies d'aquesta vall on, hipotèticament, hagués intervingut: el Querol, la Boixeda, la Batllia...

Bé, el nostre paleta, doncs, ens deixà els rebuts

esmentats, inequívocs documents tocant a la masia del Miàs, tots dos atorgats davant el notari de Camprodon Dr. Pal.ladi Blanc. L'un, el firmà a favor del canonge Atxer per un acompte de 10 dobles d'or que li havia fet. L'altre, que és més explícit i per això transcrivim, l'atorgà al procurador del canonge en aquests termes: **Jo Joan Aulon, mestre de cases, de nació francès, confesso i reconec a vós honorable Francesc de Déu, botiguer de la vila de Camprodon, present, que comptant realment davant el notari i els testimonis sotasignants, en donareu de una part 33 lliures, 6 so i 8 diners de moneda de plata (...) a bon compte de les 70 lliures de dita moneda a raó del preu fet de la casa de nou construïda dita la casa del Miàs, i les restants m'havia ja pagades el Dr. Pere Benet Atxer, canonge de Barcelona, amb 10 dobles d'or, per ordre del qual tinc feta i construïda dita casa.**

El rebut també acredita haver fet vint-i-vuit canes (uns 45 metres) de paret de la qual no n'especifica el lloc ni la funció. És de creure que era un acabament per dignificar la masia i el seu entorn.

El preu de 70 lliures per la construcció ens sembla correcte per l'època. En un document de venda a carta de gràcia de l'heretat de les Serres de la Vall del Bac, l'any 1665, els venedors, els Figuerola d'Olot, mercaders benestants enredats en l'espiral de l'endeutament, van limitar les inversions que el comprador podia fer a la finca a 100 lliures per tal de construir una casa nova (la Canova) en vistes a poder cultivar millor les terres que eren a tocar la riera molt allunyades de la casa principal. Així afermaven el preu de la finca, en cas que hi fessin aquesta millora, per si un dia podien redimir-la.

Construccions, el Miàs i la Canova, això sí, sense cap detall d'ornamentació pètria que n'augmentés el cost. Estrictament funcionals.

Ramon Llongarriu i Monsalvatge

Pendonista d'Honor 1994

Tota la gent de "LLARS DE CAMPRODON" es va sentir il·lusionada d'haver estat nomenats PENDONISTES D'HONOR, de la PROCESSÓ DELS SANTS MISTERIS 1994 de Camprodon.

No hi ha res més grat que sentir quelcom per Camprodon, poder-hi posar cada ú de nosaltres un granet, i veure que serveix per construir i donar vida al poble.

El que volem dir, és que la PROCESSÓ ha esdevingut

el fet que aplega més esforços i més persones, que en fan una de les tradicions més sentides de totes les famílies de Camprodon, és la més gran representació de les ganes de viure i sentir-se orgullós de ser camprodoní.

Però la PROCESSÓ no és només de la gent que la fa, sinó també de tota la gent que l'honora, i que s'inclina davant els seus passos, que any rera any torna a venir a veure-la, i s'emporta dins el seu cor un xic del sentiment camprodoní.

El poble de Camprodon no és egoista, vol ser compartit per tothom, i la PROCESSÓ

DELS SANTS MISTERIS n'és la seva màxima representació.

Els que treballem a "Llars de Camprodon" així ho creiem i voldríem que aquesta celebració signifiqués per a tothom el mateix que per a nosaltres de manera que la gent que ens visiti pugui marxar amb un enyorament al seu cor i faci com diu la nostra dita: "RODA EL MÓN I TORNA A CAMPRODON".

ROSTISSERIA
PLATS PER EMPORTAR-SE

el Prat

Plaça Dr. Robert, 14 - Tel. 74 10 30
17867 CAMPRODON

L'Hotel de Camprodon

Pf. Dr. Robert, 3
17867 CAMPRODON

Tel. 74 00 13

El barri del Carme

Sempre havíem parlat de fer alguna cosa per al nostre barri i que a la vegada fos la nostra petita aportació al poble de Camprodon. És així com començà tot i decidírem embrancar-nos en fer un pas nou per a la Processó dels Sants Misteris.

En un primer moment vàrem pensar amb Sant Judes, molt venerat a l'Església del Carme, però si volíem que la seva imatge sortís sols podia ser fent el pas del Sant Sopar. A la fi però, vàrem descartar aquesta opció, entre d'altres coses, i no ens enganyem, perquè el seu cost era molt elevat degut a la quantitat d'imatges que hi sortien, fou llavors quan vàrem pensar en la Pietat. Vàrem creure que era un pas que mancava a la nostra Processó i que podia embellir-la encara més; fou així com, tot encomanant-nos a Sant Judes, vàrem tirar endavant aquesta empresa de la qual avui ens sentim orgullosos. Som conscients però, que no ho

hauríem aconseguit sense l'ajut desinteressat, i de manera anònima o

no, de moltes persones que han confiat en nosaltres i ens han demostrat el seu suport fent que el nostre somni esdevingués una realitat. Des d'aquí voldríem agrair a tothom la seva col.laboració i esperem que participin igualment de la nostra joia. També hem volgut tirar endavant les obres per a la millora d'un altar del Carme que pugui acollir La Pietat durant tot l'any, i un altre cop, el suport que hem rebut ha estat tot un èxit.

Per últim voldríem aprofitar l'avinentsa per fer un petit homenatge a tots aquells homes i dones, camprodonins o no, que, malgrat que ja no es troben entre nosaltres, de sempre han estat molt vinculats a l'Església del Carme i que de segur, des d'allà dalt, ens han donat igualment el seu suport.

A tots, GRÀCIES.

Neus Claret, membre de la
JUNTA DEL BARRI DEL CARME

descamps

MODA PELL

Carrer València, 33
Telèfon 74 07 84
17867 CAMPRODON

CALEFACCIONS MOLAS

Instal.lacions de calefacció central - Aire
condicionat - Energia solar - Protecció
contra incendis - Lampisteria i sanitaris

Ignasi Casabó, 11

Tel. 74 01 63

CAMPRODON

Cal Xec

CANSALADERS DES DE 1870

Isaac Albéniz, 1
Tel. (972) 74 00 84

17867 CAMPRODON
(GIRONA)